

בנק אגוד בע"מ

**דוח מפורט על סיכונים –
גילוי לפי נדבך 3
ומידע נוסף על סיכונים
ליום 31 במרס 2017**

**בנק אגוד
UNION BANK**

	תוכן עניינים
4.....	רקע
4.....	עיקרון הגילוי
5.....	מידע צופה פני העתיד
6.....	תחולת היישום
7.....	מבנה ההון
19.....	הלימות ההון ומינוף
19.....	הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה והלימות הון
19.....	הערכה פנימית של נאותות הלימות ההון (ICAAP)
19.....	תכנון ההון ויעדי ההון
19.....	תיאור שימוש במבחני קיצון במסגרת תכנון ההון
21.....	מידע נוסף על נכסים משוקללים בסיכון
22.....	יחס מינוף
25.....	הערכת החשיפה לסיכונים ואופן ניהולם
25.....	הממשל התאגידי בתהליך ניהול הסיכונים בבנק
25.....	תאבון סיכון
26.....	סיכון אשראי
26.....	סיכון ריכוזיות תיק האשראי
39.....	סיכון אשראי – גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית
41.....	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית
43.....	סיכוני אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
44.....	סיכון שוק
44.....	ניהול סיכון השוק
44.....	אמידת סיכוני השוק ובקרתם
45.....	ניהול פוזיציות בתיק למסחר
45.....	התייחסות לאירועים לאחר תאריך המאזן
45.....	מודלים לניהול סיכוני שוק
46.....	סיכון ריבית
48.....	סיכון בסיס
49.....	סיכון מניות
50.....	סיכון אופציות
52.....	סיכון תפעולי
52.....	ניהול הסיכונים התפעוליים
52.....	מערכות המידע והמחשוב של הבנק
52.....	הגנת הסייבר ואבטחת מידע
52.....	המשכיות עסקית - היערכות למצבי חרום
53.....	מידע נוסף על סיכונים אחרים
53.....	סיכונים מובילים ומתפתחים
54.....	סיכון ציות
54.....	סיכון משפטי
54.....	סיכון מוניטין
54.....	סיכון אסטרטגי
55.....	סיכון סביבתי
56.....	יחס כיסוי הנזילות
59.....	סיכון נזילות ומימון
59.....	מודל הנזילות הפנימי
59.....	תוכניות מימון בשעת חירום

רשימת טבלאות

4	טבלה 1: מדדים עיקריים
7	טבלה 2: נתוני ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
8	טבלה 3: הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
16	טבלה 4: הרכב המאזן הפיקוחי
17	טבלה 5: דוח תנועה בהרכב הון פיקוחי
20	טבלה 6: רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי
21	טבלה 7: נכסי סיכון לפי חלוקה לפעילויות עסקיות
22	טבלה 8: תנועה בנכסי סיכון
22	טבלה 9: יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים
23	טבלה 10: השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
23	טבלה 11: יחס המינוף
25	טבלה 12: מבנה ארגוני של ניהול הסיכונים
34	טבלה 13: חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגי חשיפות אשראי* עיקריים
35	טבלה 14: סך החשיפות העיקריות למדינות זרות
35	טבלה 15: פיצול התיק לפי התקופה לפירעון ולפי סוגי חשיפות 1 אשראי עיקריים
36	טבלה 16: סכום הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור, יתרת הפרשות פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי ענף עיקרי או סוג עיקרי של צד נגדי
38	טבלה 17: תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
39	טבלה 18: טבלת המיפוי לדירוגי חברת הדירוג S&P
39	טבלה 19: סכום חשיפות האשראי ברוטו לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי
41	טבלה 20: פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי
43	טבלה 21: פירוט חשיפות האשראי של הבנק שמקורן בנגזרים
43	טבלה 22: פירוט הערך הנקוב של תיק נגזרי האשראי של הבנק, המשמשים לניהול סיכוני תיק האשראי של הבנק
44	טבלה 23: דרישות הון בגין סיכוני שוק
46	טבלה 24: ריכוז מגבלות סיכון השוק הכוללות והחשיפה בפועל במיליוני ש"ח במונחי VAR
46	טבלה 25: השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים
47	טבלה 26: השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית 4 על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים
49	טבלה 27: רגישות לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ והמדד
49	טבלה 28: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
50	טבלה 29: היתרה המאזנית של ההשקעות במניות בתיק הבנקאי ושווין ההוגן של השקעות אלו
50	טבלה 30: דרישות הון בגין קבוצות של מניות
51	טבלה 31: קשר בין סעיפי המאזן לפוזיציות שנכללו במדידת סיכון השוק
56	טבלה 32: יחס כיסוי הנזילות
58	טבלה 33: נכסים נזילים באיכות גבוהה
60	טבלה 34: סיכום של נכסים משועבדים ולא משועבדים

בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן "הבנק") נוסד בשנת 1951. הבנק הוא תאגיד בנקאי בעל רישיון בנק לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א – 1981. מניות הבנק רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

לבנק 36 סניפים ושלוחות הפזורים ברחבי הארץ (הכוללים מרכז לבנקאות פרטית). הבנק מספק ללקוחותיו מגוון שרותי בנקאות. בהתאם לנתונים שפורסמו בדוחות כספיים מאוחדים של כלל הבנקים בישראל ליום 31 במרס 2017, הבנק הוא השישי בגודלו במערכת הבנקאית בישראל.

עיקרון הגילוי

דוח זה כולל דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועדת באזל, כפי המפורט בנדבך 3 להוראות (להלן: "נדבך 3"), ודרישות הגילוי על הסיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (להלן: "FSF") ודרישות גילוי שפורסמו על ידי צוות משימה לשיפור הגילוי (להלן: "EDTF") שהוקם על ידי המוסד ליציבות פיננסית (להלן: "FSB") לשיפור הגילוי על הסיכונים בתאגידים בנקאיים. בנוסף, במסגרת הגילוי נכללו דרישות גילוי נוספות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

מובהר, כי ככלל, התיאור בדוח המפורט על הסיכונים לרבעון זה מתייחס לאירועים ושינויים מהותיים שחלו בתחום הסיכון בבנק בתקופת הדיווח אל מול הפרסום השנתי האחרון. לפיכך, יש לעיין בדוח יחד עם דוח הבנק לשנת 2016 כפי שפורסם במערכת המידע "מגנא" ביום 30 במרס 2017 (מספר אסמכתא 033357-01-2017), ועם הפרק "סקירת הסיכונים" בדו"ח דירקטוריון והנהלה. יחד עם זאת, בחלק מהמקרים, לשם שלמות התמונה, כלל הבנק תיאור הכולל גם מידע בתחום, על אף שלדעתו אינו מידע מהותי.

טבלה 1: מדדים עיקריים

31 בדצמבר 2016	31 במרס 2016	31 במרס 2017	
במיליוני ש"ח / אחוזים			
2,464 ²	2,435	2,506 ²	הון עצמי רובד 1 (מיליון ש"ח)
1,112	1,111	1,107	הון רובד 2 (מיליון ש"ח)
25,486	25,564	25,240	נכסי סיכון (מיליון ש"ח)
9.67%	9.53%	9.93%	יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון (%)
9.29%	9.15%	9.34%	יחס הון עצמי רובד 1 רגולטורי נדרש ¹ (%)
14.03%	13.87%	14.31%	יחס הון כולל לנכסי סיכון (%)
12.79%	12.65%	12.84%	יחס הון כולל רגולטורי נדרש ¹
116%	106%	121%	יחס כיסוי נזילות (%) ^{3,4}
80%	80%	100%	יחס כיסוי נזילות רגולטורי נדרש ^{3,4}
5.43%	5.35%	5.43%	יחס מינוף (%) ³
5.00%	5%	5.00%	יחס מינוף רגולטורי נדרש

1. דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס הון כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2015 חלות דרישת הון נוספות בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים עד ליום 1 בינואר 2017.
2. נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח על הבנקים מיום 12.1.2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין תכנית התייעלות), אשר אושרה על ידי הפיקוח על הבנקים ביום 4.12.2016, כאשר ההקלה ההונית בגינה פוחתת על פני 5 שנים עד ליום 31.12.2021.
3. ההוראות בנוגע ליחס כיסוי הנזילות (הוראה 221) ויחס המינוף (הוראה 218) נכנסו לתוקף החל מ-1 באפריל 2015 זאת בהתאם להתניות והוראות מעבר של הפיקוח על הבנקים.
4. יחס כיסוי הנזילות מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות חודשיות במשך הרבעון המדווח. יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2017, הינו 100%.

מידע צופה פני העתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח על הסיכונים, שאינו מתייחס לעובדות ההיסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחויות המשבר הפיננסי העולמי ואי הוודאות הכרוכה בהשלכותיו, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, התנהגות המתחרים ושינויים ספציפיים שיפורטו להלן.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "צפי", "אמור", "חזוי", "הערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצון", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. השימוש בביטויים צופי עתיד אלו, כרוך בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהוא מבוסס על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים לא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר על תחזיות לעתיד בנושאים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ועל תוכניות העבודה ותקציב הבנק לשנת 2017. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הנכלל בדוחות אלה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוחות על מידע כאמור.

גילוי על פי נדבך 3

בנק אגוד לישראל בע"מ אינו מחזיק בחברות בנות בנקאיות, לאור זאת הדרישות של הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות באזל 3, מיושמות ברמה מאוחדת בלבד.

ככלל, דרישות ההון של הבנק מבוססות על הדוחות הכספיים המאוחדים שלו, הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

על פי כללי החשבונאות המקובלים, חברות בנות הנשלטות במישרין או בעקיפין על-ידי הבנק מאוחדות בדוחות הכספיים, בעוד שלמטרות פיקוח על הון, חלים לעתים כללי איחוד שונים. יחד עם זאת, ליום 31 במרס 2017 לא קיימים הבדלים בין בסיס האיחוד לפי כללי החשבונאות ובסיס האיחוד הפיקוחי למטרות הלימות הון.

לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות כלשהן על העברת כספים או הון פיקוחי בתוך הקבוצה.

לפרטים נוספים בדבר חברות מוחזקות עיקריות של הבנק ראה באור 14 בדוח הכספי השנתי לשנת 2016 ומידע נוסף בפרק על ממשל תאגידי.

גילוי על פי נדבך 3

מדידת ההון מבוססת על חלוקת ההון להון רובד 1 (הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) ולהון רובד 2, נכון למועד הדיווח לא קיים הון רובד 1 נוסף.

ביום 11 בספטמבר 2016 הנפיקה חברת אגוד הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של כ-222 מיליון ש"ח. כתבי ההתחייבות הנדחים אלו עומדים בתנאי הכשירות של באזל 3 ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2. לפי חברת מידרוג דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים הוא A3.il (hyd).

נכון למועד הדיווח מכשירי ההון וכתבי ההתחייבות הנדחים שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי מוכרים עד לתקרה של 50% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013.

טבלה 2: נתוני ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון

גילוי על פי נדבך 3

ליום 31 במרס 2017	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 בדצמבר 2016	
במיליוני ש"ח			
			הון לצורך חישוב יחס ההון ²
2,506	2,435	2,464	הון עצמי רובד 1
2,506	2,435	2,464	הון רובד 1
1,107	1,111	1,112	הון רובד 2
3,613	3,546	3,576	סה"כ הון כולל

- נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח על הבנקים מיום 12.1.2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין תכנית התייעלות), אשר אושרה על ידי הפיקוח על הבנקים ביום 4.12.2016, כאשר ההקלה ההונית בגינה פוחתת על פני 5 שנים עד ליום 31.12.2021.
- לפרטים נוספים ראה טבלה 3 להלן.

סך ההון הכולל של הבנק הסתכם ביום 31 במרס 2017 ב-3,613 מיליון ש"ח לעומת 3,576 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016. הגידול בהון לעומת סוף שנת 2016 נובע בעיקר מרווח בסך 37 מיליון ש"ח, גידול בקרן הון ניירות ערך זמינים למכירה נטו בסך של כ-19 מיליון ש"ח המקוזזים על ידי גידול בקרן הון זכויות עובדים (ביתרת חובה) המוכרת לצורכי הון פיקוחי בסך של כ-7 מיליון ש"ח וקיטון של 5 מיליון ש"ח בגין פריסת ההקלה ההונית שניתנה בגין תוכנית התייעלות.

טבלה 3: הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
גילוי על פי נדבך 3

	ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 במרס 2016		ליום 31 במרס 2017	
	סכומים שלא נוכ מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכ מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכ מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכ מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכ מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכ מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202
הפניות למאזן הפיקוחי	בהתאם לבאזל 3	בהתאם לבאזל 3	יתרה	יתרה	בהתאם לבאזל 3	יתרה
במיליוני ש"ח						
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים						
1						הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
	א'	952	-	952	-	952
2						עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
	ב'	1,360	(5)	1,413	(2)	1,394
3						רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
	ג'	51	(12)	72	(8)	63
4						מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
		-	-	-	-	-
5						הזרמות הון קיימות מהמגזר הציבורי שיוכרו עד ליום 1.1.2018
		-	-	-	-	-
6						מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט)
		-	-	-	-	-
7						הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
		2,363	-	2,437	-	2,409
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוח וניכויים						
8						התאמות יציבותיות להערכות שווי
		-	-	-	-	-
9						מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלוונטי
		-	-	-	-	-
10						נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם
		-	-	-	-	-
11						מיסים נדחים לקבל שמימושם מבוסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי (temporary differences)
		-	-	-	-	(1)
12						סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן
		-	-	-	-	-

טבלה 3: הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
גילוי על פי נדבך 3

	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017			
	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם למאזן הפיקוחי	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה	יתרה	יתרה
						במיליוני ש"ח
13	-	-	-	-	-	פער שלילי (shortfall) בין הפרשות להפסדים צפויים
14	-	-	-	-	-	גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח
15						רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק
	(1)	(1)	(2)	(2)	(2)	ד
16	-	-	-	-	-	עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שישולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור
17	-	-	-	-	-	השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבויות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)
18	-	-	-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
19	-	-	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי (בסכום העולה על 10% מהון עצמי רובד 1)
	-	-	-	-	-	ה
20	-	-	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	-	ו
21	-	-	-	-	-	זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומן עולה על 10% מהון עצמי רובד 1

טבלה 3: הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
גילוי על פי נדבך 3

		ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017		
		סכומים שלא נוכ מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם למאזן הפיקוחי	סכומים שלא נוכ מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3 יתרה	סכומים שלא נוכ מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3 יתרה	יתרה	יתרה
במיליוני ש"ח						
					22	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
ז'	(3)	(3)	-	-	-	-
					23	סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידי פיננסיים העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי
					23.א.	מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידי פיננסיים
					23.ב.	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
					24	מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
					25	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
		105 ¹	-	-	100 ¹	
					25.א.	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידי פיננסיים
					25.ב.	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
					26	ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1 מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף והון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
					27	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
		101	(2)	-	97	
		2,464	2,435	2,506	28	הון עצמי רובד 1

טבלה 3: הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
גילוי על פי נדבך 3

	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017		
סכומים		סכומים	סכומים		
שלא נוכ		שלא נוכ	שלא נוכ		
מההון		מההון	מההון		
הכפופים		הכפופים	הכפופים		
לטיפול		לטיפול	לטיפול		
הנדרש		הנדרש	הנדרש		
לפני אימוץ		לפני אימוץ	לפני אימוץ		
הוראה		הוראה	הוראה		
202		202	202		
בהתאם		בהתאם	בהתאם		
למאזן		למאזן	למאזן		
הפיקוחי		הפיקוחי	הפיקוחי		
לבאזל 3	יתרה	לבאזל 3	לבאזל 3	יתרה	יתרה

במיליוני ש"ח

הון רוברד 1 נוסף: מכשירים

29	מכשירי הון מניות רוברד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלו	-	-	-	-	-
30	מזה: מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור	-	-	-	-	-
31	מזה: מסווג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור	-	-	-	-	-
32	מכשירי הון רוברד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר	-	-	-	-	-
34	מכשירי הון רוברד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'	-	-	-	-	-
35	מזה: מכשירי הון רוברד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רוברד 1 נוסף	-	-	-	-	-
36	הון רוברד 1 נוסף לפני ניכויים	-	-	-	-	-

הון רוברד 1 נוסף: ניכויים

37	השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חזויים)	-	-	-	-	-
38	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף	-	-	-	-	-
39	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עלה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	-	-	-	-	-

טבלה 3: הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
גילוי על פי נדבך 3

	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017			
	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם למאזן הפיקוחי	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3 יתרה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3 יתרה			
במיליוני ש"ח						
	-	-	-	40	השקעות בהון של תאגידים פינוסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	-
	-	-	-	41	ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	-
	-	-	-	41.א.	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פינוסיים	-
	-	-	-	42	ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים (כאמור בסעיף 12 בהוראה 202).	-
	-	-	-	43	סך כל הניכויים להון רובד 1 נוסף	-
	-	-	-	44	הון רובד 1 נוסף	-
	-	2,464	2,435	45	הון רובד 1	2,506
הון רובד 2: מכשירים והפרשות						
	-	-	-	46	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו	-
	-	25	33	47	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר	24
	-	838	871	48	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'	837
ה'	-	838	871	49	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2	616
ט'	-	617	871	50	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס	246
	-	249	207	51	הון רובד 2 לפני ניכויים	1,107
	-	1,112	1,111			1,107

טבלה 3: הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
גילוי על פי נדבך 3

	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017	
סכומים		סכומים	סכומים	
שלא נוכ		שלא נוכ	שלא נוכ	
מההון		מההון	מההון	
הכפופים		הכפופים	הכפופים	
לטיפול		לטיפול	לטיפול	
הנדרש		הנדרש	הנדרש	
לפני אימוץ		לפני אימוץ	לפני אימוץ	
הוראה		הוראה	הוראה	
202		202	202	
בהתאם		בהתאם	בהתאם	
למאזן		למאזן	למאזן	
הפיקוחי		הפיקוחי	הפיקוחי	
לבאזל 3	יתרה	לבאזל 3	לבאזל 3	יתרה
				במיליוני ש"ח
				הון רובד 2: ניכויים
				52
				השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
-	-	-	-	-
				53
				החזקות צלבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים
-	-	-	-	-
				54
				השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	-
				55
				השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	-
				56
				ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על בנקים
-	-	-	-	-
				א.56
				מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
-	-	-	-	-
				ב.56
				מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2 שלא נכללו במסגרת סעיף קודם
-	-	-	-	-
				57
				התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
-	-	-	-	-
				58
				סך כל ההתאמות הפיקוחיות להון רובד 2
-	-	-	-	-
				59
				הון רובד 2
-	1,112	-	1,111	1,107
				60
				סך ההון
-	3,576	-	3,546	3,613
				61
				סך נכסי סיכון משוקללים
-	25,486	-	25,564	25,240

טבלה 3: הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
גילוי על פי נדבך 3

	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017	
סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202				סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202
הפניות למאזן הפיקוחי	יתרה	לבאזל 3	יתרה	לבאזל 3
				יתרה
				במיליוני ש"ח
				יחס הון וכריות לשימור הון (באחוזים)
62	9.67%	9.53%	9.93%	הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
63	9.67%	9.53%	9.93%	הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
64	14.03%	13.87%	14.31%	ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
				דרישות מזעריות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים
65	9.29%	9.15%	9.34%	יחס הון עצמי רובד 1 מזער ² שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
66	9.29%	9.15%	9.34%	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
67	12.79%	12.65%	12.84%	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
68	164	128	156	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה
				סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)
69	-	-	-	השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה
70	-	-	-	זכויות שירות למשכנתאות (בניכוי מסים נדחים לשלם)
71	260	229	251	מסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה

טבלה 3: הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
גילוי על פי נדבך 3

	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017	
סכומים		סכומים	סכומים	
שלא נוכ		שלא נוכ	שלא נוכ	
מההון		מההון	מההון	
הכפופים		הכפופים	הכפופים	
לטיפול		לטיפול	לטיפול	
הנדרש		הנדרש	הנדרש	
לפני אימוץ		לפני אימוץ	לפני אימוץ	
הוראה		הוראה	הוראה	
202		202	202	
בהתאם		בהתאם	בהתאם	
למאזן		למאזן	למאזן	
הפיקוחי		הפיקוחי	הפיקוחי	
לבאזל 3	יתרה	לבאזל 3	לבאזל 3	יתרה

במיליוני ש"ח

תקרה להכללת הפרשות ברובד 2

72	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה	249	-	207	-	246
73	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית	292	-	293	-	289
74	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה	-	-	-	-	-
75	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים	-	-	-	-	-

מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר

76	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר	-	-	-	-	-
77	סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה	-	-	-	-	-
78	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר	-	-	-	-	-
79	סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל התקרה	-	-	-	-	-
80	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר	904	-	904	-	754
81	סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה	-	-	78	-	-

- נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח על הבנקים מיום 12.1.2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין תכנית ההתייעלות), אשר אושרה על ידי הפיקוח על הבנקים ביום 4.12.2016, כאשר ההקלה ההונית בגינה פוחתת על פני 5 שנים עד ליום 31.12.2021.
- דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס הון כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2015 חלות דרישת הון נוספות בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים עד ליום 1 בינואר 2017.

טבלה 4: הרכב המאזן הפיקוחי
גילוי על פי נדבך 3

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017	
במיליוני ש"ח				
				נכסים
	3,901	4,725	6,644	מזומנים ופיקדונות בבנקים
	11,584	11,265	9,934	ניירות ערך
ה'	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינן עולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי
ו'	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי שאינן עולות על סף הפחתה
	11,584	11,265	9,934	מזה: ניירות ערך אחרים
	536	843	635	ניירות ערך שנשאלות או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
	23,937	23,182	23,733	אשראי לציבור
	(253)	(193)	(224)	הפרשה להפסדי אשראי
י-1	(227)	(182)	(223)	מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת ברוכד 2
	(26)	(11)	(1)	מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי
	23,684	22,989	23,509	אשראי לציבור, נטו
	1	-	-	אשראי לממשלה
	299	306	294	בניינים וציוד
	342	363	327	נכסים בגין מכשירים נגזרים
	637	920	536	נכסים אחרים
	266	229	251	מזה: נכסי מס נדחה
ז'	3	-	-	מזה: נכסי מס נדחה בגין הפרשי עיתוי שנוכח מההון
	371	691	285	מזה: נכסים אחרים נוספים
	4	4	-	נכסים מוחזקים למכירה
	<u>40,988</u>	<u>41,415</u>	<u>41,879</u>	סך כל הנכסים
	32,756	32,763	33,613	פיקדונות הציבור
	174	251	94	פיקדונות מבנקים
	-	1	-	פיקדונות הממשלה
	3,395	3,002	3,234	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
	2,532	2,098	2,373	מזה: כתבי התחייבות נדחים שאינם מוכרים כהון פיקוחי
	863	904	861	מזה: כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון פיקוחי
	221	-	221	מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי
ח'+ט'	642	904	640	מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר
	393	486	413	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
ד'	1	2	2	מזה: בגין סיכון האשראי העצמי
	1,928	2,492	2,126	התחייבויות אחרות
י-2	22	25	23	מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת ברוכד 2
	<u>38,646</u>	<u>38,995</u>	<u>39,480</u>	סך כל ההתחייבויות
	2,342	2,420	2,399	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
א'	952	952	952	מזה: הון מניות רגילות ופרמיה
ב'	1,355	1,408	1,392	מזה: עודפים

טבלה 4: הרכב המאזן הפיקוחי
גילוי על פי נדבך 3

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017	
				במיליוני ש"ח
ב	(5)	(5)	(2)	מזה: השפעת הוראות מעבר ליישום הוראה בנושא זכויות עובדים
ג	9	34	29	מזה: רווח כולל אחר מצטבר
ג	(16)	(12)	(8)	מזה: השפעת הוראות מעבר ליישום הוראה בנושא זכויות עובדים
ג	26	26	26	מזה: קרנות הון
	2,342	2,420	2,399	סך כל ההון העצמי
	40,988	41,415	41,879	סך כל ההתחייבויות וההון

טבלה 5: דוח תנועה בהרכב הון פיקוחי
גילוי על פי EDTF

	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017	
			מיליוני ש"ח
			הון עצמי רובד 1
			יתרת הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר בשנה קודמת
	2,429	2,464	
	4	37	רווח (הפסד) לתקופה
	7	20	תנועה ברווח כולל אחר
	13	19	מזה: זמין למכירה
	(6)	1	מזה: זכויות עובדים ¹
	-	-	שינויים הנובעים מהצגה מחדש
		(5)	התאמות בגין תוכנית התייעלות
	(5)	(10)	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים
	2,435	2,506	יתרת הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס
			הון רובד 2
	1,259	1,112	יתרת הון רובד 2 ליום 31 בדצמבר בשנה קודמת
	-	-	שינוי במכשירי הון רובד 2 שהונפקו למשקיעי צד ג'
	-	(2)	שינוי במכשירי הון רובד 2 שהונפקו למשקיעי צד ג' הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
	(147)	-	שינוי כתוצאה מהוראות המעבר
	(1)	(3)	שינוי בהפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
	1,111	1,107	יתרת הון רובד 2 ליום 31 במרס
	3,546	3,613	סך הכל הון רגולטורי

ליום 31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	
הון עצמי רובד 1	
	יתרת הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר שנה קודמת
2,429	
(49)	רווח (הפסד) לתקופה
(9)	תנועה ברווח כולל אחר
(3)	מזה: זמין למכירה
(6)	מזה: זכויות עובדים ¹
-	שינויים הנובעים מהצגה מחדש
105	התאמות בגין תוכנית התייעלות
(12)	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים
<u>2,464</u>	יתרת הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר
הון רובד 2	
	יתרת הון רובד 2 ליום 31 בדצמבר שנה קודמת
1,260	
222	שינוי במכשירי הון רובד 2 שהונפקו למשקיעי צד ג'
(410)	שינוי במכשירי הון רובד 2 שהונפקו למשקיעי צד ג' הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
-	שינוי כתוצאה מהוראות המעבר
40	שינוי בהפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
<u>1,112</u>	יתרת הון רובד 2 ליום 31 בדצמבר
<u><u>3,576</u></u>	סך הכל הון רגולטורי

1. שינוי ביתרה המוכרת לצורך הלימות ההון - לאחר השפעת הוראות המעבר.

דוח נועד לספק מידע בדבר התנועות שחלו במהלך תקופת הדיווח ברכיבי ההון הפיקוחי. הדוח מבוסס על יתרות שנכללו במסגרת הדוח הכספי ומוצג בהתאם ליתרות רכיבי ההון המשמשות לחישוב ההון הפיקוחי בכפוף להסדרי הוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299.

גילוי על פי נדבך 3

הלימות ההון של תאגיד בנקאי הינה מרכיב מרכזי בהערכת יציבותו של התאגיד. הלימות ההון נבחנת באמצעות היחס שבין בסיס ההון לבין הסכום המשוקלל של רכיבי הסיכון בעסקי הבנק, כהגדרתם בהוראות באזל 3. הוראת באזל 3 שמה דגש על ניהול הסיכונים תוך קישור בין פרופיל הסיכונים של הבנק ואיכות ניהולם לבין הקצאת ההון הנדרשת, וזאת במטרה להביא לחיזוק עמידותה של המערכת הבנקאית בעתות משבר. ההוראה קובעת דרישת הלימות ההון במערכת הבנקאית, על פיה על התאגידים הבנקאיים בישראל לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9.0% ויחס הון כולל בשיעור של 12.5%. הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית בתחומי סיכון האשראי וסיכון השוק, וגישת האינדיקטור הבסיסי עבור סיכונים תפעוליים. הוראות באזל 3 מיושמות על בסיס מאוחד, וכן, לגבי החברות המוחזקות להן הבנק העמיד כתב שיפוי בהתאם להוראות באזל, לא קיים ולא חזוי מכשול להעברה מיידית של מקורות הון או לביצוע החזר התחייבויות של החברות המוחזקות על ידי הבנק.

הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה והלימות הון

לא פורסמו הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה והלימות ההון, מעבר למפורט בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

החל מיום ה-1.1.2017 מיישם הבנק את התיקון להוראות ניהול תקין 203 ו-204 בנושא צדדים נגדיים מרכזיים. יישום תיקון זה לא השפיע באופן מהותי על יחס הלימות ההון של הבנק.

הערכה פנימית של נאותות הלימות ההון (ICAAP)

הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת הסיכונים והקצאת הון על מנת להבטיח כי הבנק מקצה מספיק הון כנגד מכלול הסיכונים (להלן: "ICAAP"). במסגרת תהליך ה-ICAAP הבנק מבצע תהליך יזום של זיהוי והערכת כל אחד מהסיכונים המהותיים בכל אחת מהפעילויות המרכזיות בבנק. לעניין תהליך ה-ICAAP בבנק, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

תכנון ההון ויעדי ההון

גילוי על פי EDTF

יעד הלימות ההון – דירקטוריון הבנק קבע מתווה עולה ליחס הון עצמי רובד 1 עד לרמה של 10.25% ליום ה-31 בדצמבר 2019.

תכנון ההון - במסגרת הדיונים על תוכנית העבודה לשנת 2017 שהתקיימו בדירקטוריון בסוף דצמבר 2016, נקבע תכנון ההון לשנה זו. תכנון ההון השנתי נגזר מיעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון. לעניין אופן תכנון ההון בבנק לרבות תכנון הון תלת שנתי, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

תיאור שימוש במבחני קיצון במסגרת תכנון ההון

גילוי על פי EDTF

התממשותו בפועל של תרחיש קיצון והצורך לעמוד בתיאבון וסיבולת הסיכון, כפי שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק, עשויים להביא לסטייה מתכנון ההון המקורי כפי שהוצג, כך שתחול פגיעה ביחסי ההון כפי שנקבעו. במסגרת הטמעת תהליכי ניהול הסיכונים הבנק בוחן מגוון תרחישי קיצון, מתוכם נבחר תרחיש הוליסטי מוביל ליישום במסגרת תכנון ההון ותהליך ה-ICAAP. בנוסף נבחן תרחיש בנק ישראל, המבוסס על תרחיש אחיד ותרחיש הפכי אשר השפעתו מביאה לירידת יחס הון הליבה לסיבולת הסיכון התחתונה.

תרחישי הקיצון מתייחסים לקווי העסקים והסיכונים העיקריים שזוהו בבנק תוך הערכת ההשפעה של כל אירוע קיצון על מספר מרכיבים: היקף נכסי הסיכון, הכנסות מריבית, שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, הכנסות שאינן מריבית, הוצאות, שינויים בקרן ההון, השלכה על הרווחיות הכללית ועל יחסי ההון.

מניתוח תרחישי הקיצון ל-ICAAP האחרון (30 ביוני 2016) עולה כי יחסי הלימות ההון בפועל והיעדים שנקבעו הולמים את יכולת הבנק לספוג הפסדים בלתי צפויים הבאים לידי ביטוי בתרחיש, תוך שאינם יורדים מיחסים מינימליים.

טבלה 6: רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי
גילוי על פי נדבך 3

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 במרס 2016		ליום 31 במרס 2017		
דרישות הון כולל ¹ (12.79%)	נכסי סיכון	דרישות הון כולל ¹ (12.65%)	נכסי סיכון	דרישות הון כולל ¹ (12.84%)	נכסי סיכון	מיליוני ש"ח
						סיכון אשראי ²
23	180	22	174	22	171	חובות של ריבוניות
28	220	26	208	26	201	חובות של ישויות סקטור ציבורי
49	384	67	527	46	356	חובות של תאגידים בנקאיים
1,309	10,231	1,523	12,041	1,275	9,934	חובות של תאגידים
485	3,788	421	3,332	480	3,736	חובות בבטיחון נדל"ן מסחרי
377	2,951	296	2,339	385	2,997	חשיפות קמעונאיות ליחידים
76	593	47	373	77	600	עסקים קטנים ³
459	3,587	404	3,193	474	3,689	משכנתאות לדיוור
175	1,367	158	1,251	176	1,372	נכסים אחרים
8	65	4	35	11	83	סיכון CVA
2,989	23,366	2,968	23,473	2,972	23,139	סה"כ סיכון האשראי
48	375	51	400	43	333	סיכון שוק
223	1,745	214	1,691	227	1,768	סיכון תפעולי
3,260	25,486	3,233	25,564	3,242	25,240	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	⁴ 3,576		3,546		⁴ 3,613	סך בסיס ההון
	9.67%		9.53%		9.93%	יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
	14.03%		13.87%		14.31%	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
	9.29%		9.15%		9.34%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ¹
	12.79%		12.65%		12.84%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ¹

1. דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% יחס הון כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2015 חלות דרישת הון נוספות בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה בשיעורים רבועניים שווים עד ליום 1 בינואר 2017.

2. לפני ניכוי הפרשה קבוצתית בסך 246 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2016 249 מיליון ש"ח).

3. עסקים קטנים המנוהלים במסגרת אגף קמעונאות. במהלך שנת 2016 הועברו לטיפול אגף קמעונאות לקוחות בעלי חשיפה של עד 5 מיליון ש"ח (ליום ה-31 במרס 2016 לקוחות בעלי חשיפה של עד 2 מיליון ש"ח). לא תוקמו מספרי השוואה לאחור, הפערים נובעים בעיקר משינויי מיון.

4. נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח על הבנקים מיום 12.1.2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין תכנית התייעלות), אשר אושרה על ידי הפיקוח על הבנקים ביום 4.12.2016, כאשר ההקלה ההונית בגינה פוחתת על פני 5 שנים עד ליום 31.12.2021.

מידע נוסף על נכסים משוקלים בסיכון

גילוי על פי EDTF

פעילויות עסקיות של תאגיד בנקאי יוצרות לבנק חשיפות בעלות אופי שונה ומחייבות הקצאת הון שונה. ניתוח כמותי, כפי המובא להלן, מאפשר להבין את התפלגות נכסי הסיכון, בהבחנה בין סוגי נכסי סיכון ובין קווי הפעילות השונים. לעניין זה, ההצגה בוצעה בהתאם לקווי הפעילות של הבנק כפי שהוצגו בבאור 12 בדבר מגזרי פעילות בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2017.

הקצאת נכסי הסיכון לפעילויות העסקיות בוצעה בהתאם למגזרי הפעילות של הלקוח. לתיאור מגזרי הפעילות של הבנק ראה בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

טבלה 7: נכסי סיכון לפי חלוקה לפעילויות עסקיות

גילוי על פי EDTF

סכומים שלא הוקצו והתאמות סה"כ	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	ליזם	ליזם
ליום 31 במרס 2017									
במיליוני ש"ח									
22,696	1,045	1,397	101	5,226	3,256	4,329	17	7,325	סיכון אשראי
254	0	145	8	93	7	1	0	0	סיכון צד נגדי
189	0	189	0	0	0	0	0	0	סיכון מניות
333	0	333	0	0	0	0	0	0	סיכון שוק
1,768	0	248	34	251	175	400	58	602	סיכון תפעולי
25,240	1,045	2,312	143	5,570	3,438	4,730	75	7,927	סה"כ
ליום 31 במרס 2016									
במיליוני ש"ח									
23,196	990	1,469	269	7,214	3,273	3,724	21	6,236	סיכון אשראי
143	0	67	7	46	1	22	0	0	סיכון צד נגדי
134	0	134	0	0	0	0	0	0	סיכון מניות
400	0	400	0	0	0	0	0	0	סיכון שוק
1,691	0	123	53	327	199	350	70	569	סיכון תפעולי
25,564	990	2,193	329	7,587	3,473	4,096	91	6,805	סה"כ
ליום 31 בדצמבר 2016									
במיליוני ש"ח									
23,028	1,045	1,393	184	6,252	3,590	3,463	24	7,077	סיכון אשראי
163	0	115	5	31	6	5	0	1	סיכון צד נגדי
175	0	175	0	0	0	0	0	0	סיכון מניות
375	0	375	0	0	0	0	0	0	סיכון שוק
1,745	0	256	44	313	193	325	58	556	סיכון תפעולי
25,486	1,045	2,314	233	6,596	3,789	3,793	82	7,634	סה"כ

טבלה 8: תנועה בנכסי סיכון

גילוי על פי EDTF

טבלה זו מציגה שינויים שחלו בנכסי סיכון של הבנק במהלך התקופה המדווחת לפי סוג סיכון.					
סה"כ	סיכון תפעולי	סיכון שוק	סיכון צד נגדי	סיכון אשראי	
מיליוני ש"ח					
31 במרס 2017					
25,486	1,745	375	163	23,203	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(198)	23	(42)	(6)	(173)	שינוי בהיקף התיק / הכנסה גולמית ¹
(30)	0	0	0	(30)	שינוי כתוצאה משינוי באיכות התיק ²
(18)	0	0	98	(116)	שינוי מתודולוגיה ³
0	0	0	0	0	אחר
25,240	1,768	333	255	22,884	יתרה ליום 31 במרס 2017
31 במרס 2016					
24,893	1,706	427	100	22,660	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
665	(15)	(27)	43	664	שינוי בהיקף התיק / הכנסה גולמית ¹
6	-	-	-	6	שינוי כתוצאה משינוי באיכות התיק ²
-	-	-	-	-	שינוי מתודולוגיה ³
-	-	-	-	-	אחר
25,564	1,691	400	143	23,330	יתרה ליום 31 במרס 2016
31 בדצמבר 2016					
24,893	1,706	427	100	22,660	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
579	39	(52)	63	529	שינוי בהיקף התיק / הכנסה גולמית ¹
14	-	-	-	14	שינוי כתוצאה משינוי באיכות התיק ²
-	-	-	-	-	שינוי מתודולוגיה ³
-	-	-	-	-	אחר
25,486	1,745	375	163	23,203	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

1. שינוי ב"היקף התיק" נועד לשקף גידול בחשיפה שנבע מגידול בהיקף הפעילות. במסגרת זו נכללים גם השפעות שע"ח ככל שהיו ומרכיב ה-CVA. שינוי ב"הכנסה גולמית" משקף שינוי בממוצע הכנסה על פי נספח ב' להוראה 206 ב-12 הרבעונים האחרונים.
2. שינוי ב"איכות התיק" כולל גידול/קיטון באוכלוסיית החובות בכשל ו/או בנכסים לגביהם חלה ירידה בדירוג אשר מחייבים דרישות הון גבוהות יותר.
3. "שינויים במתודולוגיה" מתייחס לשינויים שחלו בגין הוראות רגולטוריות חדשות בנוגע להקצאת ההון ו/או שינויים אחרים, כגון שיטות הפחתת סיכון אשראי או קיזוזים שלא יושמו קודם לכן אשר מהווים שינוי מדיניות, ככל שהיו.

יחס מינוף

גילוי על פי נדבך 3

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%.

טבלה 9: יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

גילוי על פי נדבך 3

31 בדצמבר 2016	31 במרס 2016	31 במרס 2017	
במיליוני ש"ח			
2,464 ¹	2,435	2,506 ¹	הון רובד 1
45,390	45,554	46,139	סך החשיפות
5.43%	5.35%	5.43%	יחס מינוף
5.00%	5.0%	5.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

1. נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח על הבנקים מיום 12.1.2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין תכנית התייעלות), אשר אושרה על ידי הפיקוח על הבנקים ביום 4.12.2016, כאשר ההקלה ההונית בגינה פוחתת על פני 5 שנים עד ליום 31.12.2021.

טבלה 10: השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף

גילוי על פי נדבך 3

2016 בדצמבר 31	2016 במרס 31	2017 במרס 31	
			במיליוני ש"ח
40,988	41,415	41,879	1. סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
-	-	-	2. ההתאמות בגין השקעות ביטוחיות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	-	-	3. התאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אל לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
-	-	-	4. התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
-	-	-	5. התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמה: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)
4,403	4,388	4,125	6. התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
(1)	(249)	135	7. התאמות אחרות
45,390	45,554	46,139	8. חשיפה לצורך יחס המינוף

טבלה 11: יחס המינוף

גילוי על פי נדבך 3

2016 בדצמבר 31	2016 במרס 31	2017 במרס 31	
			במיליוני ש"ח
			חשיפות מאזניות
40,067	39,789	40,368	1. נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות ביטחונות)
(3)	-	(1)	2. (סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1)
40,064	39,789	40,367	3. סך החשיפות המאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
			חשיפות בגין נגזרים
396	588	963	4. עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
284	212	398	5. סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	-	-	6. גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות דיווח לציבור
(293)	(266)	(349)	7. (ניכויים של נכסי חייבים בגין ביטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים)
-	-	-	8. (רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח)
-	-	-	9. סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתב
-	-	-	10. (קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכוי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו)
387	534	1,012	11. סך החשיפות בגין נגזרים

טבלה 11: יחס המינוף
גילוי על פי נדבך 3

2016	31 במרס 2016	31 במרס 2017	
במיליוני ש"ח			
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך			
536	843	635	12. נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
-	-	-	13. (סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך)
-	-	-	14. חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	-	-	15. חשיפות בגין עסקאות כסוכן
536	843	635	16. סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
חשיפות חוץ מאזניות אחרות			
12,491	14,033	12,438	17. חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(8,088)	(9,645)	(8,313)	18. (התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
4,403	4,388	4,125	19. פריטים חוץ מאזניים
הון וסך החשיפות			
45,390	45,554	46,139	20. סך החשיפות
¹ 2,464	2,435	¹ 2,506	21. הון רבד 1
יחס המינוף			
5.43%	5.35%	5.43%	22. יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

1. נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח על הבנקים מיום 12.1.2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין תכנית התייעלות), אשר אושרה על ידי הפיקוח על הבנקים ביום 4.12.2016, כאשר ההקלה ההונית בגינה פוחתת על פני 5 שנים עד ליום 31.12.2021.

יחס המינוף ליום 31 במרס 2017 עמד על 5.43% בדומה ליחס נכון ליום 31 בדצמבר 2016.

גילוי על פי EDTF

פעילותו העסקית של הבנק כרוכה בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים ובכללם סיכונים משפטיים, סיכונים ציות וכן סיכונים מוניטין וסיכונים אסטרטגיים.

מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת לעמידה ביעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, כל אלו, תוך הטמעת תרבות ניהול הסיכונים ובקרתם. מדיניות ניהול הסיכונים מסייעת לבנק לממש את יעדיו אלה, תוך הגדרת סוגי הסיכונים והיקפם, ועמידה בתאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון. לצורך זה מופעלות מערכות דיווח ומנגנוני פיקוח ובקרה מתאימים.

הממשל התאגידי בתהליך ניהול הסיכונים בבנק

גילוי על פי EDTF

תהליכי ניהול הסיכונים והלימות ההון בבנק מוסדרים ומפוקחים באמצעות הדירקטוריון וועדותיו, מנכ"ל הבנק והנהלה, ועדות ההנהלה, האגפים העסקיים יוצרי הסיכון, אגף בקורות וניהול סיכונים, אגף חשבונאי ראשי, האגף לייעוץ משפטי, אגף משאבים והביקורת הפנימית.

טבלה 12: מבנה ארגוני של ניהול הסיכונים

לתרשים המבנה הארגוני של ניהול הסיכונים בבנק ראה בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016. לעניין אופן יישום הממשל התאגידי בבנק, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016. לעניין תרבות ניהול הסיכונים המיושמת בבנק, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

תאבון סיכון

גילוי על פי EDTF

להלן הגדרות סיבולת ותיאבון הסיכון כפי שקבע הבנק, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 310 - ניהול סיכונים:

- סיכון – חשיפה ללווה או צד נגדי, (לרבות ספק, אזור גיאוגרפי, ענף כלכלי או גורמי סיכון אחרים) אשר הינה בעלת פוטנציאל לגרימת הפסד משמעותי, נזק אחר או שינוי מהותי בפרופיל הסיכון של הבנק.
- תיאבון הסיכון – ככלל מייצג את סביבת הסיכון שהבנק מתכוון להיות בה על מנת להשיג את יעדיו.
- סיבולת הסיכון – רמת הסיכון המרבית או המזערית שאין לחרוג ממנה (מגבלת הסיכון).

תיאבון וסיבולת הסיכון נדונים בדירקטוריון אחת לשנה לפחות, תוך התחשבות בתפיסת ניהול הסיכונים של הבנק, והאסטרטגיה העסקית שלו.

תיאבון וסיבולת הסיכון מהווים מרכיב מרכזי בקביעת מדיניות ומגבלות סיכון, וככלל מוגדרים כך שיהוו מגבלה אפקטיבית מחד, ושחריגה מהם לא תהפוך לדבר שבשגרה, מאידך.

ניצול תיאבון וסיבולת הסיכון נמדד תוך סכימת כלל החשיפות בבנק לסוג סיכון מוגדר, וכפוף לניטור שוטף כנגד המגבלות.

סיכון האשראי הינו סיכון לגרימת הפסד לבנק כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה בכושר הפירעון של צד נגדי של הבנק לעסקה, תוך אי עמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו, והינו הסיכון המשמעותי ביותר אליו נחשף הבנק במסגרת פעילותו בעיקר מבחינת היקפו ביחס לסיכונים אחרים.

לעניין מסגרת העבודה לניהול סיכון האשראי בבנק, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

מאפייני הסיכון תיק אשראי אנשים פרטיים

להלן יתרות אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור):

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	שינוי באחוזים
הלוואות	3,038	2,818	8
כרטיסי אשראי ועו"ש	806	782	3
סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)	3,844	3,600	7
מזה:			
לא בעייתיים	3,821	3,579	7
בעייתיים לא פגומים	17	13	31
פגומים	6	8	(25)
סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)	3,844	3,600	7
אשראי בסכום העולה מעל 0.5 מיליון ש"ח ללווה	157	151	4

להלן נתוני המחיקות החשבונאיות ושיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי:

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	שינוי באחוזים
מחיקות חשבונאיות	(9)	(18)	(50)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	14	34	(59)
שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור לאנשים פרטיים	1.46%	0.94%	

הגידול בהיקף הלוואות ל 31 במרס 2017 לעומת 31 בדצמבר 2016 הינה בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, הכוללת שימת דגש על תחום הבנקאות הקמעונאית.

בנוסף הבנק רוכש הלוואות מחברת מימון ישיר (לפירוט ראה באור 7.ג.23 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016). לפירוט הלוואות שנרכשו ראה באור 7.ה. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016.

סיכון ריכוזיות תיק האשראי

סיכון ריכוזיות הינו אחד מסוגי הסיכון העומדים בפני תאגיד בנקאי בפעילותו העסקית. בניגוד לרכיבי הסיכון האחרים המוגדרים בדרך כלל ברמת עסקה בודדת, או ברמת צד נגדי יחיד, החשיפה לסיכון הריכוזיות נובעת מהרכב תיק נכסי הסיכון של הבנק או מהרכב החשיפות שלו.

מדיניות האשראי של הבנק מבוססת על פיזור סיכוני האשראי וניהולם באופן מבוקר. הדבר מתבטא בחתירה לפיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים ובין מספר גדול של לווים. במסגרת האסטרטגיה הרב שנתית של הבנק נקבע מתווה יורד למדד ריכוזיות לווים על ציר הזמן.

דירקטוריון הבנק קבע תיאבון וסיבולת סיכון לריכוזיות האשראי בחתכים שונים. לפירוט נוסף ראה בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

ריכוזיות ענפית – טבלת פירוט אשראי לפי ענפי משק
סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד

ליום 31 במרס 2017										
חובות ² וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ³					סיכון אשראי כולל ¹					
הפסדי אשראי ⁴										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו ⁹	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה:		סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁵	סך הכל	בעייתי ⁶	סך הכל	
			מזה:	פגום						בעייתי ⁶
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	147	187	-	187	187	פעילות לווים בישראל:
1	-	-	-	-	101	147	-	220	220	חקלאות
80	(24)	(2)	58	247	2,292	3,793	257	3,633	3,890	כרייה וחציבה
41	-	(1)	67	121	1,822	5,941	124	5,851	5,975	תעשייה
9	-	-	18	24	978	1,408	32	1,732	1,764	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁷
3	-	-	1	1	217	291	1	530	531	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
8	(2)	2	5	87	2,129	3,077	136	3,088	3,224	אספקת חשמל ומים
1	-	(1)	-	-	412	505	3	513	516	מסחר
6	-	(1)	-	3	433	773	10	775	785	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
3	-	-	-	-	158	301	-	360	360	תחבורה ואחסנה
39	1	(5)	37	110	2,173	2,927	122	3,053	3,175	מידע ותקשורת
1	-	-	2	6	233	372	6	375	381	שרותים פיננסיים
1	-	-	22	30	274	348	30	329	359	שרותים עסקיים אחרים
193	(25)	(8)	210	629	11,369	20,070	721	20,646	21,367	שרותים ציבוריים וקהילתיים
38	*	*	4	46	8,517	9,161	46	9,115	9,161	סך הכל מסחרי
46	(9)	14	6	24	3,844	5,309	24	5,293	5,317	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
277	(34)	6	220	699	23,730	34,540	791	35,054	35,845	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	374	374	-	849	849	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	7,961	7,961	בנקים בישראל ⁸
277	(34)	6	220	699	24,104	34,914	791	43,864	44,655	ממשלת ישראל
פעילות לווים בחו"ל:										
-	-	-	-	-	3	4	-	4	4	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	320	320	-	623	623	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	799	799	ממשלות חו"ל
-	-	-	-	-	323	324	-	1,426	1,426	סך הכל פעילות בחו"ל
277	(34)	6	220	699	24,427	35,238	791	45,290	46,081	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, כולל: חובות - 24,427 מיליון ש"ח, אגרות חוב - 9,744 מיליון ש"ח, ניירות ערך שנשאלו - 635 מיליון ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 327 מיליון ש"ח, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - 10,948 מיליון ש"ח.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
6. סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
7. כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה. בגין סיכון אשראי מאזני בסך 203 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 213 מיליון ש"ח.
8. לא כולל פיקדונות בבנק ישראל.
9. קיטון (גידול) במחיקות נטו (שינוי) ביתרת מחיקות בנטרול גביות ומחילות במהלך התקופה).

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד (המשך)

ליום 31 במרס 2016										
חובות ² וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ³					סיכון אשראי כולל ¹					
הפסדי אשראי ⁴										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו ⁹	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה:			סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁵	סך הכל	במיליוני ש"ח	
			מזה: פגום	בעייתי ⁶	חובות ²					
1	-	-	1	1	157	187	1	186	187	חקלאות
2	-	2	-	-	124	167	1	243	244	כרייה וחציבה
49	-	(14)	26	105	2,276	4,402	115	4,393	4,511	תעשייה ¹⁰
14	2	(2)	25	54	1,944	6,235	57	6,185	6,242	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁷
7	1	(4)	25	26	876	1,440	36	1,639	1,675	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן**
4	-	1	1	1	202	422	1	659	660	אספקת חשמל ומים
8	-	1	8	25	2,509	3,678	27	3,797	3,824	מסחר
1	-	-	1	1	516	599	3	604	607	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
9	-	3	2	6	419	820	17	819	836	תחבורה ואחסנה
5	1	1	-	-	184	324	-	407	407	מידע ותקשורת
60	1	5	52	52	2,915	4,193	61	4,180	4,448	שרותים פיננסיים**
-	-	(1)	3	4	189	327	4	337	341	שרותים עסקיים אחרים
1	-	-	25	40	348	535	40	507	547	שרותים ציבוריים וקהילתיים
161	5	(8)	169	315	12,659	23,329	363	23,956	24,529	סך הכל מסחרי
33	*	*	-	30	7,559	8,219	30	8,189	8,219	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
26	(3)	4	8	15	2,944	4,322	15	4,316	4,331	אנשים פרטיים - אחר**
220	2	(4)	177	360	23,162	35,870	408	36,461	37,079	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	707	707	-	1,466	1,466	בנקים בישראל ⁸
-	-	-	-	-	-	-	-	9,627	9,627	ממשלת ישראל
220	2	(4)	177	360	23,869	36,577	408	47,554	48,172	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	20	28	-	28	28	פעילות לווים בחו"ל:
-	-	-	-	-	415	415	-	706	706	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	537	537	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	435	443	-	1,271	1,271	ממשלות חו"ל
220	2	(4)	177	360	24,304	37,020	408	48,825	49,443	סך הכל פעילות בחו"ל
										סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, כולל: חובות - 24,304 מיליון ש"ח, אגרות חוב - 11,113 מיליון ש"ח, ניירות ערך שנשאלו - 843 מיליון ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 363 מיליון ש"ח, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - 13,156 מיליון ש"ח.
 2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
 3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
 4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
 5. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אחרת חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 7. כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה. בגין סיכון אשראי מאזני בסך 424 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 145 מיליון ש"ח.
 8. לא כולל פיקדונות בבנק ישראל.
 9. קיטון (גידול) במחיקות נטו (שינוי ביתרת מחיקות בנטרול גביות ומחילות במהלך התקופה).
 10. לרבות ענף הילומים.
- ** סווג מחדש

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016										
חובות ² וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ³					סיכון אשראי כולל ¹					
הפסדי אשראי ⁴										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו ⁹	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה:		סך הכל	סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁵	סך הכל	במיליוני ש"ח	
			מזה: פגום ⁶	בעייתי ⁶						בעייתי ⁶
1	-	-	-	-	138	161	-	161	161	חקלאות
1	-	1	-	-	107	157	-	246	246	כרייה וחציבה
105	(4)	45	72	280	2,382	4,063	288	3,856	4,155	תעשייה
41	3	24	78	134	1,908	5,953	137	5,862	5,989	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
9	(1)	1	18	24	947	1,331	33	1,640	1,673	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4	-	1	1	1	220	294	1	561	562	אספקת חשמל ומים
8	2	(1)	6	95	2,051	3,074	147	3,087	3,234	מסחר
2	-	1	-	-	585	616	3	624	627	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
7	-	1	-	4	433	741	12	742	754	תחבורה ואחסנה
3	1	(2)	-	-	140	317	-	379	379	מידע ותקשורת
43	3	(13)	38	111	2,475	3,182	122	3,317	3,439	שרותים פיננסיים
1	-	-	2	5	204	361	5	366	371	שרותים עסקיים אחרים
1	-	-	22	30	305	389	30	372	402	שרותים ציבוריים וקהילתיים
226	4	58	237	684	11,895	20,639	778	21,213	21,992	סך הכל מסחרי
38	(1)	6	4	47	8,439	8,849	47	8,802	8,849	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
41	(18)	34	8	22	3,600	5,079	22	5,064	5,086	אנשים פרטיים - אחר
305	(15)	98	249	753	23,934	34,567	847	35,079	35,927	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	251	251	-	809	809	בנקים בישראל ⁽⁸⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	9,778	9,778	ממשלת ישראל
305	(15)	98	249	753	24,185	34,818	847	45,666	46,514	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	3	4	-	4	4	פעילות לווים בחו"ל:
-	-	-	-	-	248	248	-	533	533	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	454	454	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	251	252	-	991	991	ממשלות חו"ל
305	(15)	98	249	753	24,436	35,070	847	46,657	47,505	סך הכל פעילות בחו"ל
										סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, כולל: חובות - 24,436 מיליון ש"ח, אגרות חוב - 11,408 מיליון ש"ח, ניירות ערך שנשאלו - 536 מיליון ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 842 מיליון ש"ח, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - 10,783 מיליון ש"ח.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
6. סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
7. כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה. בגין סיכון אשראי מאזני בסך 199 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 220 מיליון ש"ח.
8. לא כולל פיקדונות בבנק ישראל.
9. קיטון (גידול) במחיקות נטו (שינוי ביתרת מחיקות בנטרול גביות ומחילות במהלך התקופה).

חשיפה למדינות זרות - מאוחד

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות¹ ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מהון⁶, לפי הנמוך

ליום 31 במרס 2017											
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁴		חשיפה חוץ מאזנית ^{4,2}		חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁴							
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים ⁴	סיכון אשראי מאזני בעייתי ⁴	סך כל החשיפה המאזנית	לאחרים	לבנקים	לממשלות ³	במיליוני ש"ח	
1	9	-	1	-	-	10	1	9	-	ארה"ב	
8	-	-	1	-	-	8	8	-	-	אירלנד ^{8,7}	
227	240	-	4	-	-	467	73	5	389	איטליה ^{8,7}	
510	454	-	300	15	15	964	515	449	-	צרפת	
1,280	951	-	465	17	17	2,231	805	627	799	אחרות ⁷	
99	80	-	100	5	5	179	179	-	-	סך כל החשיפות למדינות	
											סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך החשיפות למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים"; הסכום נכלל בשורת "אחרות" בטבלה לעיל. ראה הערה 5 להלן.

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות וביטחונות נזילים.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
3. ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
4. סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות לווה ושל קבוצת לווים.
5. היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות, נכללו בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון ממדינות אלה. לגבי מדינות LDC, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על ביטחונות אחרים כולל ביטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות LDC.
6. הון כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202 בדבר "מדידה והלימות ההון -רכיבי ההון".
7. על פי הוראות המפקח על הבנקים נדרש לגלות בשורה נפרדת חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד. ליום 31 במרס 2017 אין לבנק חשיפה למדינות: פורטוגל, יוון וספרד.
8. היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות, סכומים אלו נובעים מלווים אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון איטלקי או אירלנדי. הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על ביטחונות אחרים כולל ביטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות PIIGS.

חשיפה למדינות זרות - מאוחד (המשך)

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות¹ ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מהון⁶, לפי הנמוך (המשך)

ליום 31 במרס 2016										
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁴				חשיפה חוץ מאזנית ^{4,2}			חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁴			
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים ⁴	סיכון אשראי מאזני בעייתי ⁴	סך כל החשיפה המאזנית	לאחרים	לבנקים	לממשלות ³	במיליוני ש"ח
596	463	-	166	-	-	1,059	211	311	537	
-	18	-	1	-	-	18	-	18	-	
9	-	-	1	-	-	9	9	-	-	
484	599	-	352	12	12	1,083	678	405	-	
1,089	1,080	-	520	12	12	2,169	898	734	537	
113	74	-	167	-	-	187	182	5	-	

המדינה

ארה"ב

אירלנד^{8,7}

איטליה^{8,7}

אחרות⁷

סך כל החשיפות למדינות זרות

סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך החשיפות למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים"; הסכום נכלל בשורת "אחרות" בטבלה לעיל. ראה הערה 5 להלן.

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות וביטחונות נזילים.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
3. ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
4. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות לווה ושל קבוצת לווים.
5. היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות, נכללו בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון ממדינות אלה. לגבי מדינות LDC, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על ביטחונות אחרים כולל ביטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות LDC.
6. הון כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202 בדבר "מדידה והלימות ההון -רכיבי ההון".
7. על פי הוראות המפקח על הבנקים נדרש לגלות בשורה נפרדת חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד. ליום 31 במרס 2016 אין לבנק חשיפה למדינות: פורטוגל, יוון וספרד.
8. היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות, סכומים אלו נובעים מלווים אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון איטלקי או אירלנדי. הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על ביטחונות אחרים כולל ביטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות PIIGS.

חשיפה למדינות זרות - מאוחד (המשך)

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות¹ ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מהון⁶, לפי הנמוך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016										המדינה
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁴		חשיפה חוץ מאזנית ^{4,2}		חובות פגומים ⁴		סך כל החשיפה המאזנית		לממשלות ³ לבנקים		
לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	מאזני בעייתי ⁴	פגומים ⁴	החשיפה המאזנית	לממשלות ³	לבנקים	לאחרים	במיליוני ש"ח
542	293	-	220	2	2	835	160	221	454	אררה"ב
1	14	-	1	-	-	15	1	14	-	אירלנד ^{8,7}
8	1	-	1	-	-	9	8	1	-	איטליה ^{8,7}
567	353	-	311	15	15	920	621	299	-	אחרות ⁷
1,118	661	-	533	17	17	1,779	790	535	454	סך כל החשיפות למדינות זרות
115	80	-	85	5	5	195	195	-	-	סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך החשיפות למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים"; הסכום נכלל בשורת "אחרות" בטבלה לעיל. ראה הערה 5 להלן.

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות וביטחונות נזילים.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
3. ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
4. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות לווה ושל קבוצת לווים.
5. היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות, נכללו בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון ממדינות אלה. לגבי מדינות LDC, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על ביטחונות אחרים כולל ביטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות LDC.
6. הון כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202 בדבר "מדידה והלימות ההון -רכיבי ההון".
7. על פי הוראות המפקח על הבנקים נדרש לגלות בשורה נפרדת חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד. ליום 31 בדצמבר 2016 אין לבנק חשיפה למדינות: פורטוגל, יוון וספרד.
8. היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות, סכומים אלו נובעים מלווים אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון איטלקי או אירלנדי. הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על ביטחונות אחרים כולל ביטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות PIIGS.

טבלה 13: חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגי חשיפות אשראי* עיקריים

גילוי על פי נדבך 3

חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת ⁶	חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים ⁵	חשיפות חוץ מאזניות אחרות ⁴	מסגרות לא מנוצלות	נגזרים ³	ניירות ערך ²	אשראי ¹ מיליוני ש"ח	
ליום 31 במרס 2017								
12,288	13,058	-	-	-	-	6,516	6,542	ריבנויות
677	661	-	23	300	1	239	98	ישויות סקטור ציבורי
1,033	1,075	-	-	-	110	483	482	תאגידים בנקאיים
15,564	15,513	-	1,071	3,713	794	820	9,115	תאגידים
6,619	6,667	-	3,496	1,529	-	-	1,642	בביטחון נדל"ן מסחרי
5,056	5,144	-	6	1,275	1	-	3,862	קמעונאיות ליחידים
1,214	1,233	-	100	319	1	-	813	עסקים קטנים
8,594	8,753	-	-	635	-	-	8,118	משכנתאות לדיור
1,235	1,204	1,204	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
52,280	53,308	1,204	4,696	7,771	907	8,058	30,672	סך הכל
ליום 31 במרס 2016								
11,151	11,868	-	-	-	-	7,089	4,779	ריבנויות
583	571	-	28	185	1	245	112	ישויות סקטור ציבורי
1,675	1,435	-	71	-	103	766	495	תאגידים בנקאיים
19,646	19,306	-	1,550	6,102	95	681	10,878	תאגידים
5,474	5,676	-	2,689	1,542	-	-	1,445	בביטחון נדל"ן מסחרי
3,922	4,175	-	7	1,198	-	-	2,970	קמעונאיות ליחידים
609	861	-	74	275	1	-	511	עסקים קטנים
7,500	7,835	-	-	649	-	-	7,186	משכנתאות לדיור
1,168	1,157	1,157	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
51,728	52,884	1,157	4,419	9,951	200	8,781	28,376	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2016								
11,643	11,517	-	-	-	-	7,584	3,933	ריבנויות
675	692	-	26	296	4	265	101	ישויות סקטור ציבורי
1,208	990	-	63	-	169	520	238	תאגידים בנקאיים
17,489	15,614	-	1,193	3,921	64	830	9,606	תאגידים
6,357	6,570	-	3,315	1,609	-	-	1,646	בביטחון נדל"ן מסחרי
4,467	4,967	-	6	1,293	1	-	3,667	קמעונאיות ליחידים
905	1,195	-	92	303	-	-	800	עסקים קטנים
8,118	8,434	-	-	400	-	-	8,034	משכנתאות לדיור
1,185	1,265	1,265	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
52,047	51,244	1,265	4,695	7,822	238	9,199	28,025	סך הכל

* חשיפה במונחי יתרת חוב רשומה, כלומר לאחר מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

1. לרבות אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים ובממשלה.
2. ללא מניות בתיק למסחר וללא השקעות ברכיבי הון פיקוחיים של תאגידים פיננסים אשר כלולות בסעיף נכסים אחרים. כמו כן, ללא פריטים שאינם כספיים דוגמת פעילות בשוק המעוף, הכלולים בחשיפות חוץ מאזניות אחרות.
3. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת הסכמי קיזוז (Netting)) ולאחר הכפלה במקדם התוספת ((Add-on)), החל מיום ה-1.1.2017. כולל חשיפות בגין צדדים נגדיים מרכזיים.
4. לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.
5. כולל השקעות ברכיבי הון פיקוחיים של תאגידים פיננסים.
6. ממוצע יתרות סוף השנה הקודמת וסופי הרבעונים בתקופות הביניים.

טבלה 14: סך החשיפות העיקריות למדינות זרות
גילוי על פי נדבך 3

ליום 31 בדצמבר 2016				ליום 31 במרס 2016				ליום 31 במרס 2017				
סך הכל חשיפה חוץ מאזנית	סיכון אשראי	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית	סיכון אשראי	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית	סיכון אשראי	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית	מיליוני ש"ח
2	2	220	835	-	-	166	1,059	2	2	159	782	ארצות הברית
-	-	1	15	-	-	1	18	-	-	1	10	אירלנד ²
-	-	1	9	-	-	1	9	-	-	1	8	איטליה ²
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	467	צרפת
15	15	311	920	12	12	352	1,083	15	15	300	964	אחרות
17	17	533	1,779	12	12	520	2,169	17	17	465	2,231	סך-הכל החשיפות למדינות זרות

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות לווה ולצורת קבוצת לווים.
2. היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות, סכומים אלו נובעים מלווים אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון איטלקי או אירלנדי. הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על ביטחונות אחרים כולל ביטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות PIIGS.

טבלה 15: פיצול התיק לפי התקופה לפירעון ולפי סוגי חשיפות¹ אשראי עיקריים
גילוי על פי נדבך 3

סה"כ	מעל חמש שנים ²	מעל שנה עד חמש שנים	עד שנה במיליוני ש"ח	
ליום 31 במרס 2017				
30,672	13,247	5,532	11,893	אשראי ופיקדונות בבנקים ובממשלה
8,058	2,586	2,877	2,595	ניירות ערך ³
907	90	16	801	מכשירים פיננסיים נגזרים ⁴
7,771	34	2,094	5,643	מסגרות לא מנוצלות
4,696	3,371	977	348	חשיפות חוץ מאזניות אחרות ⁵
1,204	294	-	910	נכסים אחרים ⁶
53,308	19,622	11,496	22,190	סך הכל
ליום 31 במרס 2016				
28,376	12,427	5,208	10,741	אשראי ופיקדונות בבנקים ובממשלה
8,781	2,888	2,553	3,340	ניירות ערך ³
200	73	32	95	מכשירים פיננסיים נגזרים ⁴
9,951	26	2,264	7,661	מסגרות לא מנוצלות
4,419	2,804	855	760	חשיפות חוץ מאזניות אחרות ⁵
1,157	305	-	852	נכסים אחרים ⁶
52,884	18,523	10,912	23,449	סך הכל

טבלה 15: פיצול התיק לפי התקופה לפירעון ולפי סוגי חשיפות¹ אשראי עיקריים
גילוי על פי נדבך 3

סה"כ	מעל חמש שנים ²	מעל שנה עד חמש שנים	עד שנה במיליוני ש"ח	
ליום 31 בדצמבר 2016				
28,025	13,037	5,498	9,490	אשראי ופיקדונות בבנקים ובממשלה
9,199	2,586	2,658	3,955	ניירות ערך ³
238	140	23	75	מכשירים פיננסיים נגזרים ⁴
7,822	36	1,988	5,798	מסגרות לא מנוצלות
4,695	3,355	969	371	חשיפות חוץ מאזניות אחרות ⁵
1,265	299	-	966	נכסים אחרים ⁶
51,244	19,453	11,136	20,655	סך הכל

1. חשיפה במונחי יתרת חוב רשומה, כלומר לאחר מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.
2. לרבות יתרות ללא תקופה לפירעון.
3. ללא מניות בתיק למסחר וללא השקעות ברכיבי הון פיקוחיים של תאגידים פיננסיים אשר כלולות בסעיף נכסים אחרים. כמו כן, ללא פריטים שאינם כספיים דוגמת פעילות בשוק המעו"ף, הכלולים בחשיפות חוץ מאזניות אחרות.
4. כפי שמחושב לפי נספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין 203. החל מיום ה-1.1.2017, כולל חשיפות בגין צדדים נגדיים מרכזיים.
5. לרבות פעילות לקוחות בשוק המעו"ף שאינה עונה על הגדרת נגזר.
6. כולל השקעות ברכיבי הון פיקוחיים של תאגידים פיננסיים.

טבלה 16: סכום הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור, יתרת הפרשות פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי ענף עיקרי או סוג עיקרי של צד נגדי
גילוי על פי נדבך 3

הפרשה קבוצתית	הפרשה פרטנית	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	לא פגומים		בעייתיים - פגומים	לא פגומים	בעייתיים - פגומים	לא פגומים	בעייתיים - פגומים
				לא פגומים	לא פגומים					
ליום 31 במרס 2017										
11	30	-	(1)	2	4	10	19	1,793	פעילות לווים – ציבור בינוי ונדל"ן- בינוי	
9	-	-	-	6	-	18	6	956	בינוי ונדל"ן- פעילויות נדל"ן	
39	-	1	(5)	-	-	37	72	2,064	שירותים פיננסיים	
103	1	(26)	(2)	13	3	87	232	6,078	מסחרי אחר	
162	31	(25)	(8)	21	7	152	329	10,891	סך הכל מסחרי ^{1,2}	
38	-	-	-	10	42	4	42	8,471	אנשים פרטיים- הלוואות לדיור	
46	-	(9)	14	29	13	6	17	3,821	אנשים פרטיים- אחר	
-	-	-	-	-	-	-	-	694	בנקים	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל	
246	31	(34)	6	60	62	162	388	23,877	סך הכל	

טבלה 16: סכום הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור, יתרת הפרשות פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי ענף עיקרי או סוג עיקרי של צד נגדי גילוי על פי נדבך 3

הפרשה קבוצתית	הפרשה פרטנית	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	לא	לא	בעייתיים - פגומים	לא	לא	במיליוני ש"ח
				פגומים בפיגור של 30 ועד 89 ימים	פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר		בעייתיים - לא פגומים	בעייתיים	
ליום 31 במרס 2016									
10	4	2	(2)	11	4	16	9	1,922	בינוי ונדל"ן- בינוי
7	-	1	(4)	2	-	25	1	850	בינוי ונדל"ן- פעילויות נדל"ן
52	8	1	5	-	-	52	-	2,863	שירותים פיננסיים
77	3	1	(7)	18	1	67	101	6,773	מסחרי אחר
146	15	5	(8)	31	5	160	111	12,408	סך הכל מסחרי ^{1,3}
33	-	-	-	19	30	-	30	7,529	אנשים פרטיים- הלוואות לדיוור
26	-	(3)	4	8	5	8	6	2,930	אנשים פרטיים- אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	1,122	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות ישראל
205	15	2	(4)	58	40	168	147	23,989	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2016									
11	30	3	24	8	4	13	20	1,875	בינוי ונדל"ן- בינוי
9	-	(1)	1	1	-	18	6	925	בינוי ונדל"ן- פעילויות נדל"ן
43	-	3	(13)	4	-	38	72	2,365	שירותים פיננסיים
107	26	(1)	46	27	2	103	265	6,198	מסחרי אחר
170	56	4	58	40	6	172	363	11,363	סך הכל מסחרי ^{1,2}
38	-	(1)	6	15	43	4	43	8,392	אנשים פרטיים- הלוואות לדיוור
41	-	(18)	34	25	11	8	13	3,579	אנשים פרטיים- אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	499	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות ישראל
249	56	(15)	98	80	60	184	419	23,833	סך הכל

1. בפעילות מסחרית נכלל חוב שאינו משוייך לאנשים פרטיים או לדיוור.
2. כולל אשראי לציבור בגין לווים בחו"ל בסך כ-3 מיליון ש"ח.
3. כולל אשראי לציבור בגין לווים בחו"ל בסך כ-20 מיליון ש"ח.

טבלה 17: תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

גילוי על פי נדבך 3

אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי במיליוני ש"ח	
ליום 31 במרס 2017						
305	-	305	41	38	226	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2016
6	-	6	14	-	(8)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1	-	1	-	-	1	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(43)	-	(43)	(15)	-	(28)	מחיקות חשבונאיות
9	-	9	6	-	3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(34)	-	(34)	(9)	-	(25)	מחיקות חשבונאיות נטו
277	-	277	46	38	193	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.03.2017
53	-	53	2	-	51	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
ליום 31 במרס 2016						
222	-	222	25	33	164	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2015
(4)	-	(4)	4	-	(8)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(5)	-	(5)	-	-	(5)	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(9)	-	(9)	(7)	-	(2)	מחיקות חשבונאיות
11	-	11	4	-	7	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
2	-	2	(3)	-	5	מחיקות חשבונאיות נטו
220	-	220	26	33	161	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.03.2016
27	-	27	3	-	24	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
ליום 31 בדצמבר 2016						
222	-	222	25	33	164	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2015
98	-	98	34	6	58	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
20	-	20	-	-	20	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(73)	-	(73)	(34)	(2)	(37)	מחיקות חשבונאיות
58	-	58	16	1	41	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(15)	-	(15)	(18)	(1)	4	מחיקות חשבונאיות נטו
305	-	305	41	38	226	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2016
52	-	52	2	-	50	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סיכון אשראי – גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית

גילוי על פי נדבך 3

הקצאת ההון בנדבך הראשון בגין סיכון האשראי בתיק מחושבת בהתאם לגישה הסטנדרטית. סיכון ריכוזיות האשראי והביטחונות, כמו גם סיכון איכות האשראי מוערכים במסגרת הנדבך השני.

לצרכי עמידה בנדבך הראשון של הוראות באזל על פי הגישה הסטנדרטית, הבנק משתמש בדירוגי מדינות בלבד (לרבות לצורך הערכת סיכון בנקים), של סוכנות הדירוג Standard & Poor's המוכרת כסוכנות דירוג כשירה על פי ההוראה. הבנק אינו משתמש במידע מסוכנויות אשראי ליצוא.

דירוגים אלו משמשים לקביעת משקל סיכון של הצדדים הנגדיים הבאים: ריבוניות, סקטור ציבורי, תאגידים בנקאיים, ואגרות חוב של תאגידים. בנוסף משמשים הדירוגים לצורך קביעת מקדם הביטחון המתאים לביטחונות.

טבלה 18: טבלת המיפוי לדירוגי חברת הדירוג S&P גילוי על פי נדבך 3

דירוג של חברת S&P	אג"ח תאגידים	סקטור ציבורי	בנקים	ריבוניות
AAA עד AA-	20%	20%	20%	0%
A+ עד A-	50%	50%	50%	20%
BBB+ עד BBB-	100%	100%	100%	50%
BB+ עד BB-	100%	100%	100%	100%
B+ עד B-	150%	100%	100%	100%
CCC+ או נמוך יותר	150%	150%	150%	150%

כאשר לא קיים דירוג לצד נגדי, מחושב משקל הסיכון לפי הגדרת ברירת המחדל שבהוראות בנק ישראל. משקל הסיכון לחובות של בנקים ישראלים שמועד פירעונם המקורי הוא עד שלושה חודשים או פחות, והנקובים וממומנים בשקלים חדשים הוא – 20%.

משקל הסיכון של בנקים נקבע לפי משקל הסיכון של המדינה בה הוא מאוגד והוא נחות בדרגה אחת ממשקל הסיכון הנגזר מדירוג אותה מדינה.

הטבלאות שלהן מציגות את פירוט חשיפת האשראי ברוטו על-פי משקולות הסיכון תוך פילוח החשיפה בהתאם לצד הנגדי (סגמנטים) לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחונות מוכרים.

טבלה 19: סכום חשיפות האשראי ברוטו לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי ראה הערות 1,2 גילוי על פי נדבך 3

סך הכל	250% ⁵	150% ⁴	100%	75%	50%	35%	20%	2% ³	0%	במיליוני ש"ח
ליום 31 במרס 2017										
13,058	-	-	-	-	-	-	857	-	12,201	ריבוניות
661	-	-	-	-	661	-	-	-	-	ישויות סקטור ציבורי
1,075	-	-	2	-	441	-	632	-	-	תאגידים בנקאיים
15,482	-	35	14,795	-	-	-	101	551	-	תאגידים
6,667	-	3	6,664	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
5,144	-	17	19	5,108	-	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
1,233	-	6	5	1,222	-	-	-	-	-	עסקים קטנים
8,753	-	68	62	1,798	1,406	5,419	-	-	-	משכנתאות לדיר
1,204	251	44	691	-	-	-	-	-	218	נכסים אחרים
53,277	251	173	22,238	8,128	2,508	5,419	1,590	551	12,419	סך הכל לפני הפחתת סיכון אשראי
(2,180)	-	-	(1,967)	(243)	(3)	-	21	-	12	הפחתת סיכון אשראי ⁶
51,097	251	173	20,271	7,885	2,505	5,419	1,611	551	12,431	סך הכל לאחר הפחתת סיכון אשראי (ביטחונות מוכרים וערבויות)

טבלה 19: סכום חשיפות האשראי ברוטו לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי

ראה הערות 1,2
גילוי על פי מדגך 3

סך הכל	250% ⁵	150% ⁴	100%	75%	50%	35%	20%	2% ³	0%	במיליוני ש"ח
ליום 31 במרס 2016										
11,868	-	-	-	-	-	-	867	-	11,001	ריבוניות
571	-	-	-	-	571	-	-	-	-	ישויות סקטור ציבורי
1,435	-	-	-	-	779	-	656	-	-	תאגידים בנקאיים
19,294	-	33	19,261	-	-	-	-	-	-	תאגידים
5,676	-	4	5,672	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
4,175	-	11	108	4,056	-	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
860	-	2	5	853	-	-	-	-	-	עסקים קטנים
7,835	-	7	82	1,762	920	5,064	-	-	-	משכנתאות לדירור
1,157	229	38	630	-	-	-	-	-	260	נכסים אחרים
52,871	229	95	25,758	6,671	2,270	5,064	1,523	-	11,261	סך הכל לפני הפחתת סיכון אשראי
(2,374)	-	(2)	(2,187)	(211)	7	-	19	-	-	הפחתת סיכון אשראי ⁶
50,497	229	93	23,571	6,460	2,277	5,064	1,542	-	11,261	סך הכל לאחר הפחתת סיכון אשראי (ביטחונות מוכרים וערביות)
ליום 31 בדצמבר 2016										
11,517	-	-	-	-	-	-	901	-	10,616	ריבוניות
692	-	-	-	-	692	-	-	-	-	ישויות סקטור ציבורי
990	-	-	4	-	589	-	397	-	-	תאגידים בנקאיים
15,558	-	47	15,511	-	-	-	-	-	-	תאגידים
6,570	-	1	6,569	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
4,967	-	13	423	4,531	-	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
1,195	-	5	4	1,186	-	-	-	-	-	עסקים קטנים
8,434	-	72	40	1,418	1,317	5,587	-	-	-	משכנתאות לדירור
1,265	260	36	671	-	-	-	-	-	298	נכסים אחרים
51,188	260	174	23,222	7,135	2,598	5,587	1,298	-	10,914	סך הכל לפני הפחתת סיכון אשראי
(2,418)	-	-	(2,217)	(232)	-	-	21	-	10	הפחתת סיכון אשראי ⁶
48,770	260	174	21,005	6,903	2,598	5,587	1,319	-	10,924	סך הכל לאחר הפחתת סיכון אשראי (ביטחונות מוכרים וערביות)

1. חשיפה לאחר מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.
2. לא כולל תיק למסחר. הצגת מכשירים פיננסיים נגזרים לפי הגישה הסטנדרטית. לפני הכפלה במקדמי המרה לאשראי של חשיפות חוץ מאזניות.
3. חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים.
4. לרבות הלוואות בפיגור של למעלה מ-90 יום או חובות פגומים שאינם צוברים ריבית או השקעות בקרנות גידור / הון סיכון / הון פרטיות (ראה גם תת פרק "מניות בתיק הבנקאי" בהמשך פרק זה).
5. יתרת מיסים נדחים שאינה עולה על שיעור של 10% מהון עצמי רובד 1.
6. מפחיתי סיכון אשראי מסוג ביטחונות וערביות, ראה גם בטבלה 20. סכומים חיוביים נובעים מסכום החשיפה המכוסה על ידי ערבויות המועבר לחובת הצד הנגדי שנתן את הערבות.

הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית

גילוי על פי נדבך 3

כחלק מניהול סיכון האשראי מקבל הבנק מלקוחותיו בטוחות לצורך הבטחת האשראי. במסגרת באזל 3, בנדבך הראשון, הבנק מכיר בביטחונות על פי הגישה המקיפה, כהגדרתה בהוראה. בגישה זו, ערך הביטחון נטו מופחת בהתאם למקדמים לפי סוג הנכס, התאמת מטבע או תקופה לפירעון.

לפירוט סוגי הביטחונות הפיננסיים הכשירים בהם הבנק עושה שימוש לצורך חישוב הלימות ההון ואופן הערכתם לצרכי הפחתת סיכון, ראה בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

טבלה 20: פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי גזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי גילוי על פי נדבך 3

חשיפת אשראי נטו	סך החשיפה המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ³	סך הכל סכומים שנוספו ²	סך החשיפה המכוסה על ידי ערבויות שנגרעו ²	חשיפת ¹ אשראי ברוטו	
במיליוני ש"ח					
ליום 31 במרס 2017					
13,070	-	12	-	13,058	חובות של ריבוניות
652	-	3	(12)	661	חובות של ישויות סקטור ציבורי
1,102	1	26	-	1,075	חובות של תאגידים בנקאיים
13,635	(1,819)	-	(28)	15,482	חובות של תאגידים
6,555	(112)	-	-	6,667	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
5,063	(81)	-	-	5,144	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,063	(169)	-	(1)	1,233	עסקים קטנים ⁴
8,753	-	-	-	8,753	משכנתאות לדירור
1,204	-	-	-	1,204	נכסים אחרים
51,097	(2,180)	41	(41)	53,277	סך הכל
ליום 31 במרס 2016					
11,868	-	-	-	11,868	חובות של ריבוניות
572	-	1	-	571	חובות של ישויות סקטור ציבורי
1,460	2	23	-	1,435	חובות של תאגידים בנקאיים
17,167	(2,104)	-	(23)	19,294	חובות של תאגידים
5,627	(49)	-	-	5,676	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
4,090	(85)	-	-	4,175	חשיפות קמעונאיות ליחידים
721	(138)	-	(1)	860	עסקים קטנים ⁴
7,835	-	-	-	7,835	משכנתאות לדירור
1,157	-	-	-	1,157	נכסים אחרים
50,497	(2,374)	24	(24)	52,871	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2016					
11,527	-	10	-	11,517	חובות של ריבוניות
686	-	4	(10)	692	חובות של ישויות סקטור ציבורי
1,017	-	27	-	990	חובות של תאגידים בנקאיים
13,452	(2,077)	-	(29)	15,558	חובות של תאגידים
6,468	(101)	-	(1)	6,570	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
4,883	(84)	-	-	4,967	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,038	(156)	-	(1)	1,195	עסקים קטנים ⁴
8,434	-	-	-	8,434	משכנתאות לדירור
1,265	-	-	-	1,265	נכסים אחרים
48,770	(2,418)	41	(41)	51,188	סך הכל

1. חשיפה לאחר מחיקות חשבונאיות, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ולפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים.
2. סכום החשיפה המכוסה על ידי ערביות המועבר לחובת הצד הנגדי שנתן את הערבות.
3. לאחר הכפלה במקדמי ביטחון (haircuts), כולל התאמות חיוביות שנוספו לחשיפה.
4. עסקים קטנים המנוהלים במסגרת אגף קמעונאות.

סיכוני אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

גילוי על פי נדבך 3

סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי. הסיכון שהצד הנגדי בעסקת OTC (Over the Counter) יכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה. הפסד ייגרם אם בעת כניסת הצד הנגדי לכשל, יהיו מול הלקוח עסקאות בעלות ערך כלכלי חיובי. סיכון זה נמדד על-ידי הפעלת מקדמים הקבועים בהוראה על הערך הנקוב של העסקות, ובהתאם למשקל הסיכון של הצד הנגדי. לעניין אופן אמידת הסיכון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים בבנק, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

טבלה 21: פירוט חשיפות האשראי של הבנק שמקורן בנגזרים גילוי על פי נדבך 3

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017	במיליוני ש"ח	
247	254	858		שווי הוגן ברוטו חיובי
284	212	398		ערכי Add On
293	266	349		בניכוי הטבות קיזוז
<u>238</u>	<u>200</u>	<u>907</u>		סך חשיפות האשראי לאחר קיזוז בניכוי ביטחונות
15	18	30		מזומנים ופיקדונות
-	1	-		אגרות חוב ממשלתיות
3	1	3		מניות (לרבות אג"ח להמרה)
<u>220</u>	<u>180</u>	<u>874</u>		סך חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

טבלה 22: פירוט הערך הנקוב של תיק נגזרי האשראי של הבנק, המשמשים לניהול סיכוני תיק האשראי של הבנק גילוי על פי נדבך 3

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 במרס 2016			ליום 31 במרס 2017		
סך הערך הנקוב של נגזרי האשראי	בתיק הבנקאי	סך הערך הנקוב של נגזרי האשראי	בתיק הבנקאי	סך הערך הנקוב של נגזרי האשראי	בתיק הבנקאי	סך הערך הנקוב של נגזרי האשראי	ההגנה שנמכרה	ההגנה שנרכשה
-	-	75	-	75 ¹	-	-	-	-
ערך נקוב במיליוני ש"ח								
נגזרי אשראי								

1. נובע מ-CLN (Credit Linked Note) בלבד - בהם נמכרה הגנה כנגד סיכון מדינת ישראל.

סיכון שוק הוא הסיכון להפסד הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים עקב שינוי בתנאי השוק (רמת מחירים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

ניהול סיכון השוק

הדירקטוריון מתווה מסגרת לניהול סיכון השוק, וסוקר בתדירות שנתית לפחות את מסמך המדיניות של הבנק. הדירקטוריון דן, מחליט, וקובע הנחיות, באשר למדיניות ניהול סיכונים השוק של הבנק ויעדיו העסקיים, בהתאם למפורט בנהל עבודת הדירקטוריון. הדירקטוריון סוקר את תהליך ניהול סיכונים השוק ומוודא קיומם של תהליכים אפקטיביים לזיהוי, מדידה, ניטור ובקרה אחר סיכונים השוק, כמו גם התאמת פרופיל סיכונים השוק של הבנק לתיאבון הסיכון שנקבע, בין היתר באמצעות סקירה רבעונית של מסמך הסיכונים.

ניהול הפוזיציה בסיכונים שוק מבוצע באמצעות המכשירים הקיימים בשוק, תוך מתן עדיפות לאיזון החשיפות באמצעות הפעילות מול לקוחות הבנק (פיקדונות, אשראי ונגזרים).

לעניין אופן ניהול סיכון השוק בבנק, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

טבלה 23: דרישות הון בגין סיכונים שוק

גילוי על פי נדבך 3

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 במרס 2016			ליום 31 במרס 2017		
דרישת הון (12.79%)			דרישת הון (12.65%)			דרישת הון (12.84%)		
סך הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי
31	18	13	37	24	13	34	19	15
5	3	2	6	3	3	5	2	3
7	7	-	6	6	-	3	3	-
5	5	-	2	2	-	1	1	-
48	33	15	51	35	16	43	25	18

אמידת סיכונים השוק ובקרתם

אחר

סיכונים השוק אליהם חשוף הבנק, מפורטים להלן:

סיכון ריבית - החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעת תזוזות בשיעורי הריבית על רווחי התאגיד או הונן. לסיכון הריבית קיימים חמישה גורמי סיכון: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס ריבית, סיכון מרווח וסיכון אופציות. הבנק קבע מדידות ומגבלות לכל אחד מגורמי הסיכון. לפירוט נוסף ראה הגדרות בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

סיכון בסיס - חשיפה להפסד כתוצאה מהשפעת שינויים בבסיסי המחירים על רווחי התאגיד או הונן, לרבות באמצעות השפעה על פריטים חוץ מאזניים. סיכונים בסיס המחירים כוללים מגוון סוגי סיכון: שער חליפין, אינפלציה ומניות. לפירוט נוסף ראה הגדרות בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

לפירוט נוסף ראה בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

ניהול פוזיציות בתיק למסחר

אחר

התיק למסחר מורכב מפוזיציות במכשירים פיננסיים המוחזקות למטרות מסחר בטווח קצר או למטרת גידור רכיבים אחרים של התיק למסחר. תיק זה כולל נכסים הניתנים לשיערוך יומי למחירי שוק (MTM), על ידי התייחסות לשוק פעיל או מצוטט, נזיל ודו-כיווני, ללא מגבלות ידועות העשויות להכשיל את יכולתו של הבנק להנזיל מידית את החשיפה. הבנק מנהל סיכון שוק בתיק למסחר. חשיפה בתיק זה אינה מהותית למול התיק הכולל ולמול המגבלות שנקבעו עבור התיק. מעקב אחר החשיפות בתיק למסחר למול המגבלות מבוצעת בתדירות יומית.

התייחסות לאירועים לאחר תאריך המאזן

אחר

לא חלו אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן. הבנק מבצע מעקב הדוק אחר התפתחויות בשווקים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלים או עשויים להשפיע על הבנק ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים. למידע נוסף על הסיכונים לרבות הסיכונים המובילים והמתפתחים העשויים להשפיע על חשיפת השוק של הבנק. לפירוט ראה פרק סיכונים מובילים ומתפתחים בהמשך.

מודלים לניהול סיכוני שוק

גילוי על פי EDTF / אחר

מדידת סיכוני השוק והערכתם הינה מרכיב מרכזי בתהליך ניהול סיכוני השוק, והיא מהווה בסיס לתהליכי הניטור והדיווח, ולהבטחת נאותות התשואה הצפויה כנגד סיכון השוק. המדידה מבוצעת ביחס למכלול גורמי סיכוני השוק שזוהו במוצרים ופעילויות הבנק, המאזניות והחוץ מאזניות באמצעות מודל הערך שבסיכון (VAR) אשר מציג את הסיכון הפוטנציאלי (ירידה אפשרית בשווי בתקופת זמן נתונה). ככלל, החישוב מבוצע יומית בשיטה הפרמטרית ובשיטה ההיסטורית ברמת ביטחון של 99%. בנוסף למודל VAR הבנק מפעיל תרחישי קיצון (Stress), הנוגעים לכלל גורמי סיכון השוק, ובהפרדה לתיק בנקאי ותיק למסחר.

כהשלמה לבדיקות ה-VAR וכחלק מתיקוף למודל זה, מבצע הבנק בדיקות Back Test לכל גורם סיכון בנפרד. בחינת איכות המודל מבוצעת על פי תוצאות הבחינה בדיעבד ובהתאם לשיטת הרמזור. לפי שיטה זו, תוצאות הבחינה בדיעבד מסווגות לשלושה איזורים – אדום, צהוב, ירוק – על פי מספר החרیגות. לקביעת האזור ברמזור נדרש מינימום של 250 תצפיות. במהלך רבעון ראשון 2017 לא נצפו חריגות מתוצאות ה-VAR הפרמטרי המדווחות לסיכונים השונים למעט מספר בודד של חריגות בסיכון ריבית ובסיכון בסיס מדד. כמות החריגות ב-250 התצפיות האחרונות נמוכה ומעידה על הימצאות המודלים הנמדיים ע"פ VAR פרמטרי ב"איזור הירוק". מדידת VAR היסטורי לסיכון ריבית ובסיס מדד מבוצעת מאמצע רבעון שלישי 2016. בהתאם, טרם נצברה כמות תצפיות מספקת ע"מ להעריך את נאותות המודל. בבחינת Back Test למול VAR ריבית היסטורי בתיק הבנקאי נצפו 5 חריגות. יובהר כי בסיכון אופציות המדידה הינה שבועית. מאז תחילת המדידה לא עלו חריגות. בהתאם, לאור היקף הפעילות הקיים, מיעוט התצפיות בשלב זה אינו מהותי. לא חל שינוי במודלים לניהול סיכוני שוק בבנק, מעבר למתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

טבלה 24: ריכוז מגבלות סיכון השוק הכוללות והחשיפה בפועל במיליוני ש"ח במונחי VAR

בפועל			מגבלה				
31.12.2016	31.03.2016	31.03.2017	31.12.2016	31.03.2016	31.03.2017		
77.8	112.1	83.7	190	190	190	חשיפת שוק כוללת ²	סה"כ
5.3	11.7	5.3	60	60	60	חשיפת שוק כוללת בתיק למסחר ²	סה"כ
46.7		52.9	170		170	חשיפת ריבית כוללת ²	ריבית ¹
111.8	159.1	106.0	210	210	210	DV כולל	ריבית ¹
9.2	14.9	8.3	60	60	60	VAR ²	בסיס
18.0	18.1	19.0	30	30	30	VAR ²	מניות
3.9	3.4	3.5	28	28	28	תרחים VOL/SPOT ³	אופציות

1. בחישוב הסה"כ מובאים בחשבון הקטנות סיכויי הריבית בגין מיתאמים (קורלציות) בחשיפות הריבית בין מטבעות שונים על פני התקופות בתיק בנקאי ולמסחר בנפרד.
2. מדידת VAR ל-10 ימים, למעט בתיק הבנקאי לחודש קלנדרי.
3. מיום ה-30 בספטמבר 2016, מגבלת החשיפת לאופציות נמדדת ומדוחת במונחי ש"ח. בהתאמה, גם הנתונים ל-31.03.2016 מדווחים במונחי ש"ח.

סיכון ריבית

הבנק מודד ומנהל את סיכון הריבית על התיק הכולל ובהפרדה בין התיק הבנקאי והתיק למסחר, תוך התייחסות לסיכונים הנובעים מפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות וכתוצאה מפעילות נוסטרו וחדר עסקאות. מדיניות ניהול חשיפת הריבית מכוונת להשגת רמות חשיפה רצויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה אליהם חשוף הבנק, בהתאמה לתחזיות בשווקים ולרמות הסיכון הרצויות ועל סמך המגבלות שנקבעו על-ידי הדירקטוריון. החשיפות העיקריות נלקחות במגזר השקלי, במגזר צמוד המדד ובמגזר הדולרי. לעניין אופן מדידת סיכון הריבית בבנק, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

טבלה 25: השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשערי ריבית)

סך הכל	מטבע חוץ ²		מטבע ישראלי			לימים
	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
במיליוני שקלים						
ליום 31 במרס 2017						
40,753	74	875	3,348	5,508	30,948	נכסים פיננסיים ¹
31,080	1,558	2,959	15,380	450	10,733	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים ³
38,674	447	1,112	5,671	3,933	27,511	התחייבויות פיננסיות ¹
31,166	1,180	2,611	12,919	800	13,656	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים ³
1,993	5	111	138	1,225	514	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
ליום 31 במרס 2016						
40,451	144	271	3,938	6,043	30,055	נכסים פיננסיים ¹
37,807	1,743	2,664	20,696	52	12,652	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים ³
38,189	467	1,346	6,059	4,076	26,241	התחייבויות פיננסיות ¹
37,930	1,391	1,616	18,786	647	15,490	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים ³
2,139	29	(27)	(211)	1,372	976	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

טבלה 25: השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים
(לפני השפעת שינויים היפותטיים בשערי ריבית)

סך הכל	מטבע חוץ ²		דולר	מטבע ישראלי		במיליוני שקלים
	אחר	אירו		לא צמוד	צמוד מדד	
ליום 31 בדצמבר 2016						
39,740	85	302	3,620	5,752	29,981	נכסים פיננסיים ¹
39,714	1,652	3,123	20,302	402	14,235	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים ³
37,777	447	1,241	5,560	3,970	26,559	התחייבויות פיננסיות ¹
39,765	1,292	2,222	18,256	697	17,298	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים ³
1,912	(2)	(38)	106	1,487	359	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

טבלה 26: השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית⁴ על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים

מינימום מתחילת שנת 2017 ⁵		מקסימום מתחילת שנת 2017 ⁵		31 במרס 2017		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%

במיליוני שקלים							
1,320	1,146	1,320	1,146	1,218	1,320	1,146	תרחיש
1,188	1,031	1,188	1,031	1,096	1,188	1,031	תזוזה בריבית צמודה למדד:
132	115	132	115	1,218	132	115	בבנק
							מזה: בתיק הבנקאי
							בתיק למסחר
							תזוזה בריבית לא-צמודה:
566	473	566	473	509	566	473	בבנק
413	341	413	341	369	413	341	מזה: בתיק הבנקאי
153	132	153	132	140	153	132	בתיק למסחר
							תזוזה בריביות במטבע-חוץ:
336	144	336	144	240	336	144	בבנק
336	144	336	144	240	336	144	מזה: בתיק הבנקאי
-	-	-	-	-	-	-	בתיק למסחר

מינימום מתחילת שנת 2016 ⁵		מקסימום מתחילת שנת 2016 ⁵		31 במרס 2016		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%

במיליוני שקלים							
1,450	1,302	1,450	1,302	1,365	1,450	1,302	תרחיש
1,320	1,184	1,320	1,184	1,242	1,321	1,184	תזוזה בריבית צמודה למדד:
130	118	130	118	123	130	118	בבנק
							מזה: בתיק הבנקאי
							בתיק למסחר
							תזוזה בריבית לא-צמודה:
1,039	944	1,039	944	981	1,039	944	בבנק
577	514	577	514	539	577	514	מזה: בתיק הבנקאי
462	430	462	430	443	462	430	בתיק למסחר
							תזוזה בריביות במטבע-חוץ:
(153)	(259)	(153)	(259)	(215)	(153)	(259)	בבנק
(153)	(259)	(153)	(259)	(215)	(153)	(259)	מזה: בתיק הבנקאי
-	-	-	-	-	-	-	בתיק למסחר

מינימום מתחילת שנת 2016 ⁵		מקסימום מתחילת שנת 2016 ⁵		31 בדצמבר 2016		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%

במיליוני שקלים

תרחיש						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
1,318	1,176	1,767	1,614	1,477	1,578	1,402
1,181	1,055	1,583	1,448	1,324	1,414	1,258
137	121	184	166	153	164	144
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
396	293	1,039	944	356	412	316
172	119	422	384	149	167	128
224	174	617	560	207	245	188
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
(153)	(259)	113	33	64	104	34
(153)	(259)	113	33	64	104	34
-	-	-	-	-	-	-

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים, לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בבאור 15 לדוח כספי ל 31 במרס 2017.
4. שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של המכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
5. נתוני המינימום והמקסימום הינם לפי מדידות רבעוניות.

הערה: לא ארע בעשר השנים האחרונות שינוי שבועי מצטבר אשר לו היה מתרחש במועד הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

סיכון בסיס

מדיניות ניהול חשיפת הבסיס מכוונת להשגת רמות חשיפה רצויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה אליהם חשוף הבנק, בהתאמה לתחזיות בשווקים ולרמות הסיכון הרצויות ועל סמך המגבלות שנקבעו על-ידי הדירקטוריון. החשיפות העיקריות נלקחות במגזר צמוד המדד ובמגזר הדולרי.

חשיפת הבסיס נמדדת בתדירות יומית.

מדידת חשיפת בסיס במגזר צמוד מדד מביאה בחשבון, בין היתר, הנחות עבודה לשיעורי פירעונות מוקדמים במשכנתאות, שיעורי המשיכות בנקודות היציאה בתכניות חסכון, ועוד.

תיאבון וסיבולת הסיכון לסך חשיפות הבסיס הינם במונחי VAR (Value at Risk) ומונחי היקף חשיפה כולל. מודל ה-VAR מודד את הסיכון הפוטנציאלי בשיטה פרמטרית והיסטורית (במגזר צמוד המדד) בפוזיציה מטבעית בבנק ברמת ביטחון של 99% ולתקופת אחזקה של 10 ימי עסקים במגזר המט"ח וחודש קלנדרי במגזר השקלי הצמוד. הבנק קבע מגבלות לכל אחת מהמדידות.

טבלה 27: רגישות לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ והמדד

(המדידה כוללת הן את הפעילות המאזנית והן את החוץ מאזנית)

מט"ח אחר	פר"ש	יין	ליש"ט	אירו	דולר	מדד	
במיליוני ש"ח							
ליום 31 במרס 2017							
0.1	*	(0.1)	*	3.9	(1.3)	60.4	עליה של 5%
0.2	0.1	(0.2)	*	10.7	8.0	120.8	עליה של 10%
(0.1)	(-*)	0.1	(-*)	(0.3)	7.6	(60.4)	ירידה של 5%
(0.2)	(0.1)	0.2	(-*)	(0.4)	27.8	(120.8)	ירידה של 10%
ליום 31 במרס 2016							
1.5	0.1	(0.1)	(-*)	(6.1)	(1.3)	66.0	עליה של 5%
3.1	0.2	(0.2)	(-*)	(11.8)	(2.0)	132.0	עליה של 10%
(1.5)	(0.1)	0.1	*	6.7	2.1	(66.0)	ירידה של 5%
(3.1)	(0.2)	0.2	*	13.5	5.1	(132.0)	ירידה של 10%
ליום 31 בדצמבר 2016							
(0.2)	-*	(0.1)	-*	(3.1)	(1.5)	70.2	עליה של 5%
(0.3)	0.2	(0.2)	0.1	(7.5)	(2.0)	140.4	עליה של 10%
0.2	(-*)	0.1	(-*)	1.9	(0.6)	(70.2)	ירידה של 5%
0.3	(0.2)	0.2	(0.1)	6.4	(6.6)	(140.4)	ירידה של 10%

* נמוך מ-0.1.

טבלה 28: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

להלן תמצית מאזני ההצמדה

סה"כ	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	
מיליוני ש"ח					
ליום 31 במרס 2017					
41,879	824	4,423	5,607	31,025	נכסים
39,480	294	7,391	4,051	27,744	התחייבויות
<u>2,399</u>	<u>530</u>	<u>(2,968)</u>	<u>1,556</u>	<u>3,281</u>	הפרש
		2,718	(348)	(2,370)	עסקות עתידיות, נטו
		266	-	(266)	אופציות (שווי דלתא)
		* 16	1,208	645	

* מזה: דולר - 11 מיליון ש"ח, אירו - 4 מיליון ש"ח, מטבעות אחרים - 1 מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2016					
40,988	904	4,160	5,865	30,059	נכסים
38,646	399	7,493	4,171	26,583	התחייבויות
<u>2,342</u>	<u>505</u>	<u>(3,333)</u>	<u>1,694</u>	<u>3,476</u>	הפרש
		3,164	(295)	(2,869)	עסקות עתידיות, נטו
		(125)	-	(125)	אופציות (שווי דלתא)
		*(44)	1,399	482	

* מזה: דולר - (15) מיליון ש"ח, אירו - (26) מיליון ש"ח, מטבעות אחרים - (3) מיליון ש"ח.

פרטים נוספים בדבר חלוקת הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ראה באור 14 לדוח כספי ל 31 במרס 2017.

סיכון מניות

הבנק חשוף לסיכון של תנודתיות בשערי המניות בגין אחזקות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר. דירקטוריון הבנק הגדיר מגבלות סיכון נפרדות במונחי היקף ובמונחי VAR הן עבור מדד המעו"ף, תעודות סל ישראליות ומניות, והן עבור תעודות סל על מדדי חו"ל, מניות בחו"ל או ETF.

הסיכון נובע מהשקעה במגוון מניות, ברובן סחירות, בבורסה הישראלית באמצעות יחידת הנוסטרו של הבנק במסגרת התיק למסחר והתיק הזמין למכירה, השקעות חברת הבת - אגוד השקעות וייזום (אש"י), אשר משקיעה בחברות העוסקות בתחומי פעילות שונים, שאינם בתחום הבנקאות ותחומים משלימים לו. פעילויות אלה מבוצעות תחת מגבלות והיקף מסגרות שאושרו בדירקטוריון הבנק, ותכליתן שיפור בתשואת הבנק.

טבלה 29: היתרה המאזנית של ההשקעות במניות בתיק הבנקאי ושווין ההוגן של השקעות אלו
גילוי על פי נדבך 3

הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח				
ליום 31 במרס 2017				
170	158	16	(4)	170
ליום 31 במרס 2016				
127	123	10	(6)	127
ליום 31 בדצמבר 2016				
157	146	16	(5)	157

טבלה 30: דרישות הון בגין קבוצות של מניות
גילוי על פי נדבך 3

ליום 31 במרס 2017			ליום 31 במרס 2016			ליום 31 בדצמבר 2016		
יתרה מאזנית	שווי הוגן	דרישות ¹ ההון (12.84%)	יתרה מאזנית	שווי הוגן	דרישות ¹ ההון (12.65%)	יתרה מאזנית	שווי הוגן	דרישות ¹ ההון (12.79%)
במיליוני ש"ח								
89	89	11	60	60	8	77	77	10
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
89	89	11	60	60	8	77	77	10
21	21	3	23	23	3	21	21	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
60	60	9	44	44	6	59	59	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-
81	81	12	67	67	9	80	80	12

1. דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס הון כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2015 חלות דרישת הון נוספות בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים עד ליום 1 בינואר 2017.
2. דרישת ההון בגין קרנות הון סיכון והון פרטיות מחושבת בהתאם לנכסי סיכון בהיקף של 150% מהשווי ההוגן של האחזקה.
3. לא סחירים.

סיכון אופציות

הבנק פועל בתחום אופציות סחירות ואופציות OTC, כאשר עיקר הפעילות מבוצעת באופציות על המטבע. הבנק מנהל פוזיציות בתחום בהתאם למגבלות שאושרו ע"י הדירקטוריון. עיקר פעילות הבנק באופציות מבוצעת במסגרת פעילות מנוהלת ופעילות Back To Back באופציות על מטבעות. החשיפה המנוהלת אינה בהיקף מהותי.

מדידת סיכוני השוק הגלומים בתיק האופציות מבוצעת באמצעות מודל תרחישים המבוסס על שיעור שינוי בשערי המטבעות ובתנודתיות. תרחישים אלו מבוססים על שינויים היסטוריים בתנודתיות ובשערי החליפין, בהתאם להגדרת באזל. התרחיש נקבע כהפסד המרבי במטריצה.

להלן טבלה המציגה קשר בין סעיפים נפרדים במאזן ובדוח רווח והפסד לבין פוזיציות שנכללו בגילוי על סיכון שוק בתיק הסחיר תוך שימוש במדדים העיקריים של הבנק לניהול סיכונים כמו ערך נתון בסיכון (VAR) וגילוי על סיכון שוק בתיק הלא סחיר כמו רגישויות לגורם סיכון, ערכים כלכליים ותרחישי רווחיות ו/או רגישויות.

טבלה 31: קשר בין סעיפי המאזן לפוזיציות שנכללו במדידת סיכון השוק
גילוי על פי EDTF

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 במרס 2016			ליום 31 במרס 2017			
נכסים לא סחירים	נכסים סחירים	יתרה מאזנית	נכסים לא סחירים	נכסים סחירים	יתרה מאזנית	נכסים לא סחירים	נכסים סחירים	יתרה מאזנית	
במיליוני ש"ח									
2,175	1,726	3,901	3,113	1,612	4,725	5,192	1,452	6,644	נכסים מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,962	10,158	12,120	2,036	10,072	12,108	2,287	8,282	10,569	נכסים פיננסיים בשווי הוגן
22,481	935	23,684	22,067	948	22,989	22,469	816	23,509	אשראי לציבור
1	-	1	-	-	-	-	-	-	אשראי לממשלה
258	84	342	264	99	363	279	48	327	נגזרים
129	173	302	79	524	603	130	125	255	נכסים פיננסיים אחרים
27,006	13,076	40,350	27,559	13,255	40,788	30,357	10,723	41,304	סה"כ התחייבויות
32,014	800	32,756	31,889	929	32,763	32,978	769	33,613	פיקדונות הציבור
145	29	174	193	59	252	70	24	94	פיקדונות מבנקים וממשלות
51	3,463	3,395	60	3,086	3,002	51	3,302	3,234	כתבי התחייבויות ואג"ח
309	84	393	387	99	486	365	48	413	נגזרים
474	-	474	358	-	358	467	-	467	התחייבויות בשל הטבות פרישה
572	703	1,275	707	1,266	1,973	594	886	1,480	התחייבויות פיננסיות אחרות
33,565	5,079	38,467	33,594	5,439	38,834	34,525	5,029	39,301	סה"כ

* ראה גם באור 15 לדוח כספי ל 31 במרס 2017.

ניהול הסיכונים התפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי וסיכונים ציית, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. ניהול הסיכון התפעולי בבנק מיושם בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין 350 וכן עפ"י הוראות רלוונטיות בנושאים של סיכון משפטי, סיכונים ציית, ניהול סיכון טכנולוגיות המידע, בנקאות בתקשורת ואבטחת מידע, הגנת הסייבר והמשכיות עסקית. נושאים אלה מעוגנים במסמכי מדיניות יעודים ופרטניים. הנהלות היחידות העסקיות הן אלו הנושאות באחריות לזיהוי וניהול הסיכונים בפעילות העסקית. אגף בקורות וניהול סיכונים מהווה קו הגנה שני לסיכון התפעולי.

מערכות המידע והמחשוב של הבנק

הפעילות בבנק נשענת במידה רבה על מערכות מידע ומחשוב המותאמות לצרכיו. פעילות טכנולוגיית המידע מאופיינת, בין היתר, בתהליכים חוצי ארגון, תוך השפעה משמעותית על התנהלות הבנק. הבנק מקפיד לשמור על איכותן של המערכות ועל תפקודן התקין, ומשקיע משאבים רבים בפיתוח והתאמה של מערכות המידע והמחשוב (תוכנה, חומרה, תקשורת וכדומה), לשימוש ושימוש לקוחותיו, גם בניהול של מערך אבטחת מידע הולם, היערכות לשעת חירום והמשכיות עסקית.

לבנק התקשרות מהותית רבת שנים לקבלת שירותי מחשוב ותפעול עיקריים מבנק לאומי לישראל בע"מ החושפת את הבנק לסיכונים בתחום מיקור חוץ. הסכם המחשוב והתפעול הנוכחי נחתם לתקופה של 10 שנים אשר הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016. ממועד זה החלה לתקופה של שלוש שנים בה יתנהל פרויקט סיום ההתקשרות. ההתקשרות עם בנק לאומי מגובה באישורים הרגולטוריים הנדרשים.

בסוף שנת 2015 הוקמה ועדת מחשוב ייעודית של הדירקטוריון לצורך פיקוח אחר תהליך בחינת האלטרנטיבות לקבלת שירותי מחשוב בעתיד, תוך פיקוח וליווי שוטפים של התהליך. הבנק נעזר בשירותי ייעוץ חיצוניים בנושא. ראה פרק סיכונים מובילים ומתפתחים.

בנוסף לשירותי מחשוב בנק לאומי הבנק מפעיל מערכות מחשוב עצמאיות שפותחו על ידו ו/או באמצעות בתי תוכנה.

הגנת הסייבר ואבטחת מידע

הוראת בנק ישראל מספר 361, בנושא "הגנת הסייבר" 2015 נכנסה לתוקף בחודש ספטמבר. יחידת הסייבר, בסיוע חברות ייעוץ, פועלת לתכנון ומימוש העקרונות שאושרו במסמכי האסטרטגיה ומדיניות ניהול סיכון הסייבר, ובהתאמה נבנתה תכנית עבודה תלת שנתית להגנת הסייבר לשנים 2016-2018, והוגדרו נהלי עבודה. הפעילות במהלך שנת 2017 תתמקד בעיקרה בביצוע סקרי סייבר, תכנון ומימוש בקורות בהתאם לתוצרי הסקרים, הטמעת תכנית מודעות והדרכה, פעילות צוות עבודה משולב חוצה ארגון תרגול סייבר ובקרת ספקים בהתאם למתודולוגיה עדכנית.

הבנק מיישם **מדיניות אבטחת מידע** ובכלל זה מקיים מגוון רחב של פעילויות בתחומים טכנולוגיים, תפעוליים ותהליכיים. מדיניות אבטחת המידע מותאמת לתקן אבטחת מידע ISO 27001 2013 ונבחנה על-ידי מכן התקנים הישראלי אשר העניק תו תקן לבנק.

מכלול פעילות אבטחת המידע בא לתת מענה למתאר האימונים הדינאמי, המאפיין את הסביבה הטכנולוגית בה פועלות מערכות מידע בנקאיות מודרניות וכן לאפשר עמידה בהוראות רגולטוריות.

המשכיות עסקית - היערכות למצבי חרום

אירועים מסוגים שונים עלולים לפגוע או להשבית פעילויות מהותיות של הבנק ולקוחותיו, לפגוע בהמשכיות עסקיו, לחשוף את הבנק לסיכונים שונים ולגרום לבנק ו/או ללקוחותיו נזקים משמעותיים.

לבנק תכניות המשכיות עסקית בחירום, המפרטות את אופן הפעלת השירותים בחירום ואת המשאבים הנדרשים כאשר האסון מתרחש, על-מנת לחזור ביעילות ובלוחות זמנים קצרים לשגרת עבודה רגילה, וכן ניהול תקין של נכסי טכנולוגיית המידע, אשר תומכים בתהליכים בעלי השפעה מהותית על התנהלות עסקי הבנק.

לעניין ניהול הסיכון התפעולי בבנק ובכלל זה מערכת המידע והמחשוב של הבנק, הגנת הסייבר ואבטחת מידע, והמשכיות עסקית, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

סיכונים מובילים ומתפתחים

פעילותו העסקית של הבנק כרוכה כאמור בסיכונים: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים (לרבות סיכוני IT, סייבר ואבטחת מידע, סיכונים משפטיים וסיכוני ציות), וכן סיכוני מוניטין וסיכונים אסטרטגיים. בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים בבנק מבוצע כאמור מעקב הדוק אחר כלל הסיכונים אליהם חשוף הבנק, כמפורט במסמך זה.

בנוסף הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלים או עשויים להשפיע על הבנק ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים.

להלן יפורטו סיכונים פרטניים מהותיים שהינם סיכונים מובילים ומתפתחים אשר הבנק מזהה ונערך לניהולם:

- מערכות המידע מהוות עמוד שדרה של הבנקים לפעילות שוטפת תקינה, לדיווח כספי ורגולטורי ולניהול הסיכונים. לבנק התקשרות מהותית רבת שנים עם בנק לאומי בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול לחלק ניכר ממערכות הליבה הבנקאיות בשיטה של מיקור חוץ.

לבנק הסכם לקבלת שירותי מחשוב ותפעול מבנק לאומי לישראל בע"מ, לתקופת התקשרות שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016, אזי על פי ההסכם, נכנסו הצדדים לתקופת מעבר העשייה להמשך עד שלוש שנים בה מתנהל פרויקט סיום ההתקשרות שביניהם.

ההתקשרות עם בנק לאומי מגובה באישורים הרגולטוריים הנדרשים, והצדדים פועלים לחידושם לפי הצורך. כיום לבנק תלות בלאומי היות ולא קיימת חלופה מידית זמינה למערכות המסופקות על ידו, ולכן נזק להן עלול לגרום לבנק לחשיפה או נזק מהותי. עם התקרבות מועד סיום תקופת ההתקשרות הנוכחית עם לאומי, הבנק החל בבחינת האפשרויות העומדות בפניו להמשך. לקראת סוף 2015 הוקמה ועדת מחשוב ייעודית של הדירקטוריון לצורך פיקוח אחר תהליך בחינת אלטרנטיבות לקבלת שירותי מחשוב בעתיד.

במהלך שנת 2016 החל הבנק בתהליך בחינה בפועל של ספקים חלופיים, בשיתוף צוותי מומחים מקצועיים ובמסגרת זו פנה לספקים שונים לצורך קבלת הצעות לשירותי מחשוב ותפעול. הבנק בוחן את סיכוני ההתנתקות מלאומי, את ההתקשרות עם ספק חדש ואת האלטרנטיבות העומדות בפניו. סיכון פרויקט זה מתגבר באופן טבעי הן לאור מועד ההתנתקות הידוע לבנק כיום מקבלת שירותי המחשוב מבנק לאומי כאמור לעיל, והן לאור הסיכון השורשי הגבוה בפרוייקטי החלפת מערכות ליבה באופן כללי.

- איומי הסייבר אליהם חשופים מוסדות פיננסיים בעולם ובישראל מתגברים באופן תמידי. זהו הסיכון הלא פיננסי המהותי ביותר אליו חשופים הבנקים. תקיפת הסייבר על מערכות IT ואתרי הבנק, עלולה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות, לגרום עיכוב במתן שירות, לגרום לגניבת נתוני הלקוחות, כמו גם לפגיעה אפשרית בהם ופגיעה במוניטין הבנק ולייצר חשיפות משפטיות. איומי הסייבר מתאפיינים, בין היתר, בהתפתחות שוטפת, בתחום ובמרכיבות של ההתקפות על מערכות מחשוב, בהעצמת הנזק הפוטנציאלי, ובנוסף לכל אלה קיים קושי בזיהוי התקפות אלו ובזיהוי הגורמים המבצעים תקיפות אלו.

במהלך מרס 2015, פרסם בנק ישראל הוראות ניהול בנקאי תקין אשר עוסקות בנושא ניהול הגנת סייבר בתאגיד בנקאי ומגדיר את הדיווחים הנדרשים בגין סיכון זה. במסגרת הוראה זו, מתווה בנק ישראל קווים מנחים המשמשים כעקרונות יסוד בגיבוש מערך הגנת סייבר הוליסטי ופראקטיבי. במסגרת זו, הבנק גיבש אסטרטגיית הגנת סייבר המגדירה את הכיוונים האסטרטגיים הדרושים על מנת לחזק את כלל מערך ההגנה, וכן גיבש מדיניות בהתאם. בהתאם על הבנק לשדרג את יכולות ההגנה ולצמצם את סיכוני הסייבר, באמצעות גישה פראקטיבית המבוססת על טכנולוגיה, מודיעין, בקרה וניטור פנים וחוץ ארגוני מתקדמים ועוד. יישום הגנת הסייבר ובניית תוכנית "קפיצת מדרגה" מהווים אחד מיעדי העל של הבנק לשנים 2016-2018. כמו כן, מעצם הישענות בנק אגוד על מערכות מידע המנהלות על ידי בנק לאומי ומעצם החשיפה הנגזרת מכך, הבנק פועל על מנת לחזק את ממשקי העבודה מול יחידות הסייבר ואבטחת המידע של לאומי.

- במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק נקבעו יעדים אסטרטגיים ארוכי טווח לצורך שיפור הרווחיות והתשואה, לרבות שיפור ביעילות התפעולית לצד הקטנת ריכוזיות הלווים, והסטה של נכסי סיכון מהאשראי העסקי לאשראי ללקוחות קמעונאיים. תחום הקמעונאות הוגדר כמנוע הצמיחה המרכזי לשנים הקרובות, ובכלל זה מתן אשראי ללקוחות כל הבנקים, אשר מטופל במרכז הלוואות ייעודי שהוקם לצורך כך. לאחרונה קיימות יוזמות רגולטוריות בתחום זה אשר עלולות להשפיע על מידת יישום האסטרטגיה העסקית של הבנק. בנוסף, המשך סביבת ריבית מוכה לאורך זמן רב עלול אף הוא לפגוע ברווחיות הבנק.

- בריטניה החלה בהליך ההיפרדות מגוש האירו, כאשר הבחירות הכלליות בבריטניה צפויות ביוני 2017. בצרפת תוצאות הבחירות הפחיתו במעט את אי הוודאות הפוליטית בגוש האירו והשלכותיה, זאת לפחות עד הבחירות שיתקיימו בגרמניה באוגוסט 2017. מגמות פוליטיות אלה באירופה יוצרות אי וודאות בכלכלה העולמית ועמה חשש מסוים להתפתחות מלחמת סחר אשר תפגע במאמצים ובצעדים שנקטו עד כה כדי להמריץ את הכלכלה העולמית. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות אלו והתפתחויות בשוקי ההון בעולם, תוך הידוק הבקורות על חשיפותיו לבנקים בעולם ועל לקוחותיו אשר עלולים להיות מושפעים מכך, ומבצע התאמה של החשיפות במידת הצורך.

עוד יודגש כי:

- במסגרת תהליכי ניהול הסיכון ההתנהגותי (conduct risk), הבנק פועל לניהול עסקיו תוך הקפדה על דרישות הדין וערכי ההגיונות, בין היתר במסגרת התנהלותו היומיומית מול לקוחותיו ובכלל זה תוך בחינת התאמת ההצעות הניתנות להם לצרכיהם.
- במסגרת טיפולו השוטף בסיכונים הציות, נוקט הבנק בצעדים למזעור סיכונים חוצי גבולות וסיכונים הנובעים מחקיקת ה-FATCA בפעילותו מול לקוחותיו בעלי תושבות מס זרה, לרבות סיכונים הנובעים מאי-ציות לחוקי המס בישראל. חלק מהמידע המפורט לעיל בקשר לסיכונים המובילים והמתפתחים הינו מידע צופה פני עתיד.

סיכון ציות

סיכון ציות מוגדר כסיכון שתאגיד יסבול מסנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות חוק, רגולציה, נהלים פנימיים וקודים אתיים. ניהול סיכונים הציות מיושם בהתאם להוראת הדין החל על הבנק, לרבות הוראת ניהול בנקאי תקן 308 - ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי, שנוסחה העדכני נכנס לתוקף ביום ה-1 בינואר 2016. לעניין ניהול סיכון הציות בבנק, לא חל שינוי משמעותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הינו סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם והוא כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או לצעדי עונשין (Fines Penalties) כתוצאה מפעילות פיקוחית (Punitive Damages), כמו גם מהסדרים פרטניים. האגף לייעוץ משפטי וציות של הבנק אחראי לניהול הסיכון המשפטי בבנק והוא מעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות הבנק וקבוצתו, והיועצת המשפטית הראשית משמשת כמנהלת הסיכון המשפטי של הבנק. לעניין ניהול הסיכון המשפטי בבנק, לא חל שינוי משמעותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

סיכון מוניטין

מוניטין הוא אוסף של התפיסות, דעות והאמונות של מחזיקי העניין לגבי התאגיד, בהתבסס על ניסיונם וציפיותיהם. סיכון מוניטין הוא הסיכון לרווחי התאגיד, ליציבותו או ליכולתו להשיג את יעדיו, כתוצאה מפגיעה במוניטין העשוי לנבוע מהתנהלות התאגיד, מצבו הפיננסי או פרסום שלילי (אמיתי או כוזב) ועלול לבוא לידי ביטוי בתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עשויה להשפיע לרעה על אמון הציבור בבנק ועל יכולתו של הבנק לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון (כגון באמצעות שווקים בין-בנקאיים או שוקי איגוח). לעניין ניהול סיכון המוניטין בבנק, לא חל שינוי משמעותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

סיכון אסטרטגי

הסיכון האסטרטגי הינו סיכון נוכחי או עתידי לרווחי הבנק, להון, למוניטין או למעמד הבנק, אשר עלול לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום לא נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה נוצר ממידת התאימות של המטרות האסטרטגיות שהציב הבנק, ליכולותיו ולסביבה הכלכלית בה הוא פועל, מיישומות תכניות העבודה והיעדים שהוגדרו לצורך השגתן, מהמשאבים שהוגדרו לצורך העמידה בתכניות ומאיכות היישום של מרכיבי התכניות.

בסוף חודש מרס 2017 אושרה על ידי דירקטוריון הבנק התוכנית האסטרטגית הרב שנתית לשנים 2017-2021. בחודש אפריל 2017, ובהמשך לאישור התוכנית האסטרטגית הרב שנתית, אישר הדירקטוריון את מדיניות ניהול הסיכון האסטרטגי אשר כללה בין היתר אינדיקטורים מרכזיים אשר ישמשו לניטור הסיכון. לפרטים נוספים בדבר ניהול הסיכון האסטרטגי בבנק, ראה גם בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. בנקים יכולים להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותם וסיכונים אלו עלולים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כמו: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון הנזילות) תיתכן גם חשיפה לסיכון מוניטין כתוצאה מהאפשרות שיוחס לבנק קשר לגורם היוצר מפגע סביבתי.

לעניין ניהול הסיכון הסביבתי בבנק, לא חל שינוי משמעותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

גילוי על פי נדבך 3

הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" (LCR) מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. לעניין ניהול סיכון היחס כיסוי הנזילות בבנק, לא חל שינוי משמעותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

הדרישה הפיקוחית החל מיום 1 בינואר 2017 עומדת על 100%. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו. הדרישות חלות הן בסך המטבעות והן במטבע-חוץ בנפרד, הן ברמת התאגיד הבנקאי "סולו" והן ברמת המאוחד, וחישוב היחס מבוצע בהתאם. תאגיד בנקאי אשר אינו עומד ביחס המינימאלי נדרש לדווח באופן מיידי לפיקוח על הבנקים, ולאחר שלושה ימי חריגה להגיש תוכנית לעמידה בדרישה המזערית. יחס כיסוי הנזילות נמדד ברמה יומית.

ככלל, יחס כיסוי הנזילות על-פי הוראת ניהול בנקאי תקין 221 שונה מהמודלים הפנימיים החלים בבנק. היחס הממוצע במהלך הרבעון הרביעי עמד על 121% אל מול דרישה מזערית של 100%.

טבלה 32: יחס כיסוי הנזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017	
116%	106%	121%	יחס כיסוי הנזילות ¹
80%	80%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ²

1. מחושב על בסיס ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון האחרון המדווח.
2. יחס כיסוי הנזילות המזערי על ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי מ- 80% ליום 1 בינואר 2016 ועד לשיעור 100% ביום 1 בינואר 2017.

טבלה מספר 32 - יחס כיסוי נזילות (המשך)

גילוי על פי נדבך 3

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 במרס 2016		ליום 31 במרס 2017		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
סך ערך משוקלל (ממוצע) ²	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) ¹	סך ערך משוקלל (ממוצע) ²	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) ¹	סך ערך משוקלל (ממוצע) ²	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) ¹	מיליוני ש"ח
סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה						
10,697	10,785	11,547	11,597	11,554	11,647	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
						תזרימי מזומנים יוצאים
188	3,762	171	3,413	189	3,790	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
1,035	9,302	1,012	8,952	1,021	9,197	פיקדונות יציבים
						פיקדונות פחות יציבים
136	4,546	136	4,524	137	4,559	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראה ניהול בנקאי תקין (221)
						מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
-	-					פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיבים
7,339	11,616	8,867	13,277	7,359	11,725	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)*
22	22	42	42	43	43	חובות לא מובטחים
0	105	-	98	0	42	מימון סיטונאי מובטח
						דרישות נזילות נוספות, מזה:
4,043	4,043	4,174	4,174	4,009	4,009	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
-	-	-	-	-	-	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב
993	8,192	1,244	7,613	917	7,754	קווי אשראי ונזילות
346	346	560	560	390	390	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
156	5,030	150	4,889	161	5,169	מחויבויות מימון מותנות אחרות
14258	46,964	16,356	47,542	14,226	46,678	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
תזרימי מזומנים נכנסים						
						הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
1,429	1,586	1,438	1,618	1,113	1,249	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
3,615	4,116	3,981	5,119	3,589	4,166	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
5,044	5,702	5,419	6,737	4,702	5,415	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם ³		סך ערך מתואם ³		סך ערך מתואם ³		
10,697		11,547		11,554		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA) A
9,214		10,937		9,524		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו B
116%		106%		121%		יחס כיסוי נזילות (%) A/B

1. ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
2. ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
3. ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת (1) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא ו-(2) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 1 ומגבלה על תזרימים נכנסים).

הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה של הבנק מבוסס בעיקר על מזומן ופיקדונות בבנק ישראל ועל אג"ח ממשלת ישראל בשקלים בנוסף לאג"ח ממשלת ארה"ב במט"ח, כמפורט להלן.

טבלה 33: נכסים נזילים באיכות גבוהה

גילוי על פי EDTF

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017 מיליוני ש"ח	
			נכסי רמה 1:
177	192	171	מטבעות ושטרי כסף
2,293	2,924	4,787	סך רזרבות בבנק המרכזי (לאחר ניכוי חובת נזילות)
9,108	8,088	7,658	ניירות ערך סחירים כשירים במשקל סיכון 0%
-	-	-	מכשיר חוב שהונפק במטבע מקומי של ריבונות או בנק מרכזי מקומיים שמשקל הסיכון שלהם אינו 0%
-	-	-	מכשיר חוב שהונפק במטבע חוץ של ריבונות או בנק מרכזי מקומיים שמשקל הסיכון שלהם אינו 0%
11,577	11,204	12,616	סה"כ נכסי רמה 1
-	-	-	נכסי רמה 2:
-	-	-	ניירות ערך סחירים כשירים במשקל סיכון 20%
-	-	-	מכשירי חוב קונצרניים ואיגרות חוב מכוסות כשירים בדירוג בינלאומי AA- ומעלה
88	67	93	נכסי רמה 2:
88	67	93	מכשירי חוב קונצרניים בדירוג בינלאומי A+ עד A- או דירוג מקומי AA- ומעלה
11,665	11,272	12,709	סה"כ נכסי רמה 2
			סה"כ נכסים נזילים באיכות גבוהה

גילוי על פי EDTF

סיכון נזילות הינו הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון מבלי להיקלע להפסדים חריגים. ככלל, הבנק מעדיף את הקטנת סיכוני הנזילות על פני שיקולי רווחיות לטווח קצר.

מודל הנזילות הפנימי

הבנק מנהל את רמת הנזילות שלו גם על פי מודל פנימי (בנוסף ל-LCR), הנגזר ממדיניות ניהול סיכון הנזילות. המדידה הפנימית נבחנת בתרחיש שוטף ובתרחיש קיצון. בנוסף, נבחן מצב הנזילות הכולל של הבנק ומדדים המצביעים על התפתחות אפשרית של תנאי משבר ביחס לבנק או המערכת הבנקאית.

הנחות היסוד של מודל הנזילות נקבעות באופן שמרני, תוך התייחסות ליכולת המימוש של הנכסים המרכיבים את כרית הנזילות. הנחות המודל נבחנות בתדירות הנדרשת על פי מדיניות התיקוף ועל פי ההתפתחויות בשווקים ו/או בבנק, ומובאות לדיון ואישור בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובמליאת הדירקטוריון. במהלך הרבעון הראשון 2017 יחס הנזילות הכולל בתרחיש שוטף ובתרחיש הקיצון לא ירד מהמגבלות שנקבעו.

תוכניות מימון בשעת חירום

לבנק תוכנית חירום במסגרתה מתוארות דרכי הפעולה להתמודדות עם התממשות תרחישי קיצון, לרבות פעולות שונות שיינקטו על ידי הנהלת הבנק והסניפים.

לעניין ניהול סיכון הנזילות ותוכנית מימון הבנק בשעת חירום, לא חל שינוי משמעותי לעומת המתואר בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2016.

טבלה 34: סיכום של נכסים משועבדים ולא משועבדים
גילוי על פי EDTF

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 במרס 2016		ליום 31 במרס 2017	
לא משועבדים ^{2,3}	משועבדים	לא משועבדים ^{2,3}	משועבדים	לא משועבדים ^{2,3}	משועבדים
במיליוני ש"ח					
-	23	-	27	-	24
9,166	1 513 ¹	8,607	1 692 ¹	7,252	1 527 ¹
-	536	-	843	-	635
9,166	1,071	8,607	1,563	7,252	1,186

1. בהתאם להסכם של הבנק עם מסלקת מעו"ף ומסלקת הבורסה ועל-פי החלטות הדירקטוריון של מסלקת המעו"ף וחוקי העזר והמתאר של מסלקת המעו"ף, מפקיד הבנק בחשבון על שם מסלקת המעו"ף ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלקת המעו"ף וכן מזומנים בחשבון שנפתח על שמה בבנק אחר, שיהוו תשלום למסלקות על חשבון כל סכום שהבנק יהיה חייב להן בגין עסקות במעו"ף ובניירות ערך ישראלים, שהבנק יהיה אחראי להם כלפיהן, וזאת כנגד התחייבות המסלקות להשיב לבנק סכום זה בהתאם להסכם. להבטחת חיובים אלה יצר הבנק ביום 31 במרס 2004 שעבוד קבוע ושעבוד צף בדרגה ראשונה ללא הגבלת סכום על החשבונות הללו לטובת מסלקת המעו"ף. נכון ליום ה-31 במרס 2017 מופקדים במסלקת מעו"ף ומסלקת הבורסה סכומים מעבר לדרישת הביטחונות.
2. להבטחת סליקת עסקאות אשראי תוך יומי שבנק ישראל מקצה או יקצה לבנק מעת לעת במסגרת פעולתו במערכת זה"ב (RTGS) יצר הבנק שעבוד שוטף לטובת בנק ישראל על מלאי אג"ח מדינה ומק"מים.
3. הבנק חבר במסלקת היורוקליר בנק בריסל אשר סולקת ניירות ערך הנסחרים בשווקים הבינלאומיים. לצורך פעילותו זו של הבנק באמצעות המסלקה הנ"ל ולהבטחת האשראי שמנוצל על ידי הבנק בפועל באותה מסלקה מעת לעת, שעבד הבנק ניירות ערך. מסגרת האשראי כנגדה שועבדו ניירות הערך מסתכמת ב-6 מיליון דולר של ארה"ב.
4. ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן.

נטע אברהמוב ביטן
מנהלת סיכונים ראשית

ישראל טראו
מנהל כללי

זאב אבלס
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח: 29 במאי 2017.